Lietuvos M. Mažvydo Biblioteka

Mūsų Pastogė

XVII metai | 1965 m. sausio 18 d. | Nr. 2 (819)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £4.0.0, pusei metų — £2.0.0, trims mėnesiams £1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai 10/-.
Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRIEKYJE — GIEDRA

Dar vis tebegyvename Melbourno suvažiavimų ir Meno Dienų nuotaikomis ir entuziazmu. Suvažiavę iš visų kolonijų Melbourne išgyvenome, o dabar namo sugrįžę tebepulsuojame tąja mūsų kultūrinių ir visuomeninių poreiškių dvasia, jaučiame, kad įžiebtoji dvasinio pakilimo ugnis šildys mus tol, kol po kiek laiko susirinkę vėl uždegsime galingus laužus, prie kurių bus atnaujinti ryžtai, garantuota ateitis.

Sunku atitraukti akis ir mintis nuo lietuviškųjų kūrybinių galių demonstracijų Melbourne. Susirūpinę kalbėdavome jaunimo reikalais, o čia jaunimas savo triumfaliniais pasirodymais prašoko mūsų viltis ir savo gaivališkumu nustebino. Kiekviename žingsnyje, kiekviename pasirodyme arba suvažiavimų darbuose jautėsi susiklausymas, drausmė ir pastangos vieningam ir konstruktyviam darbui. Supratome, kad mes mokame dirbti, susiklausyti ir kūrybingai, gaivališkai pasirodyti, kas sukelia mumyse pasididžiavimo, veržlumo.

Kaip jau buvo kiek kartų ir anksčiau šio laikraščio skiltyse pabrėžta, tokie suvažiavimai ir Meno Dienos, kas ateityje jau bus vadinama vienu bendru vardu — Lietuvių Dienos — visa tai reiškia mūsų kultūrinės ir visuomeninės veiklos sąskaitų suvedimą, mūsų kultūrinio bei tautinio sąmoningumo barometro lygį. Iš čia supratome ir įsitikinome, kad mūsų sąskaitų saldo net po 16-kos metų gyvenimo Australijoje yra be debitų, kad mūsų tautinio gyvenimo barometras vis kyla tebepranašaudamas giedrą. O tai yra ne kas kita, kaip mūsų visų pastangų ir atkaklaus darbo pateisinimas ir atpildas.

Drauge su metų sąvarta stojo šito prasmingo ir kūrybingo darbo tęsti nauji darbininkai — vadovai ir organizatoriai. Jų darbas yra ne tik sunkus, bet ir labai atsakingas. Čia neužtenka vien pastangų išlaikyti, tai ką pasiekėme. Juk ne viskas su Meno Dienų ar suvažiavimų programomis išsemta. Kiekvienas kūrybinis žingsnis reikalauja naujų darbų, stato naujų uždavinių, kurie iš vadovaujančiųjų pareikalaus didesnių pastangų ir statys juos didesnėn rizikon. Bet laimė — jie nesijaus vieni. Per eilę metų įsitikinome, kad tik suburtomis jėgomis ir diriguojant autoritetui laimimi neįtikėtini dalykai. O darbininkų tuo tarpu nestokojame ir jų nepritrūksime. Tą liudija mūsų sąmoningo jaunimo gretos, jaunimo, kuris šiandie šoka, dainuoja, sportuoja, studijuoja, o rytoj stos vyresniųjų pavaduoti.

Ir tai nėra tik tuščia viltis. Stovime kultūriškai kūrybiniame kely, juo mes jau įsivažiavome, jį ir tęsime. Juk nieko nėra, kas mus atitrauktų nuo šio kelio: mums nerūpi šiame darbe ir kely nei pelningos vietos, nei politinė konkurencija, nei sustingusių tradicijų išsaugojimas. Kūrybinis kelias yra tautos ir bendruomenės gyvastingumo laidas. Be baimės juo eikime, nes tik jis išves į laisvę ir saulėtą rytojų.

(v.k.)

TIKSLAI VIS TIE PATYS

Užsienio lietuvių spaudoje pasirodo kai kada nuomonių, kad mums reikia naujų metodų politiniame darbe Lietuvos nepriklausomybei atstatyti. Kai dėl manęs, tai aš nematau reikalo kokioms naujovėms panaudoti seno — Lietuvos okupacijos — fakto atžvilgiu. Mes nesame pirmi, kurių kraštas yra svetimųjų prievarta okupuotas. Tokių atsitikimų istorijoje yra buvę tiek ir tiek. Ir visada, nuo tolimos senovės, tie pavergtos tautos žmonės, kurie buvo už okupanto galios ribų, ypač gi politinės emigracijos žmonės teturėjo vieną uždavinį ir vieną laikyseną. Būtent, nepripažinti savo krašto okupacijos, smerkti okupantą, ieškoti politinės paramos užsieny savo tautos teisėms ginti ir atstatyti. Tai yra nuo amžių vienintelis metodas veikti prieš savo krašto engėjus, kaip lygiai nuo senovės galioja vienintelis metodas veikti prieš savo krašto engėjus, kaip lygiai nuo senovės galioja vienintelis metodas prieš plėšikus ir vagis: juos smerkti ir reikalauti, kad atiduotų ką apiplėšę. Pastarasis palyginimas yra tikslus ir reikalingas. Nes kol tarptautinė teisė ir tarptautinė moralė neperims baudžiamosios teisės sąvokų, tol nebus galima apsiginti nuo tarptautinių plėšikų, užpuolančių, okupuojančių ir engiančių svetimus kraštus.

Be to, Vakarų santykiai su Sovietų Sąjunga paskutinio karo metu ir po jo vaizdžiai parodo, jog "nauji" metodai susilpnino Vakarų padėtį ir sustiprino sovietų padėtį. Nemaža politikų ir ypač diplomatų Vakaruose turi keistą palinkimą, tikriau sakant — profesinę ligą, ieškant vadinamųjų "konstruktyvių" sprendimų net ir tais atvėjais, kada vienintelis galimas metodas yra atsakyti kontrahentui ar priešui: ne, nesutinkame, nesutiksime. Sovietų Sąjungai visada kietai laikantis savo politinės linijos, dėl tų "konstruktyvių" sprendimų kiekvieną kartą kas nors nutrupėdavo sovietų naudai. Ir šitaip jiems nutrupėjo pusė Europos. O ir šiandieną Vakarų "konstruktyvios" viltys, kad komunizmas pasikeisiąs, pasidarysiąs tautiniu, užtemdo tikrovę. Komunistiniai valdovai, kurie negalėdami gauti reikalingų prekių Maskvoje, perka jas Vakaruose, pradedami laikyti kone tautiniais herojais. Maža to: Europa, pati nutylėdama sovietų padarytus eilei kraštų smurtus, leidžiasi pavaduojama tais klausimais Mao Tsetungo, kuris dėl pereinamų taktikos sumetimų yra užsiminęs apie kai kuriuos sovietų užkariavimus.

Visa tai ryškiai parodo, jog mūsų laikysenoj neprivalo ir negali būti jokių naujovių. Nepripažinti Lietuvos okupacijos, smerkti okupantą, ieškoti užsieny politinės paramos ginti Lietuvos teisėms į nepriklausomybės atstatymą, štai mūsų nepakeičiamas uždavinys.

Šia proga aš linkiu Australijos Lietuvių Bendruomenei pasisekimo jos politiniame ir kultūros darbe.

Stasys Lozoraitis
Lietuvos Diplomatijos Šefas

NAUJAS LIETUVIS VYSKUPAS

Gruodžio 28 d. popiežius paskyrė vyskupu lietuvį kunigą Dr. Praną Brazį, MIC. Jis yra 49 m. amžiaus, gyvena Romoje ir eina vyriausio Marijonų vienuolijos generolo vysk. Č. Sipovičiaus vicegenerolo pareigas. Naujasis vyskupas kilmės mariampilietis, mokslus baigęs Romoje, dirbo daug liet. marijonų spaudoje ir išleido eilę atskirų leidinių.

Vysk. P. Brazys šalia savo tiesioginių pareigų rūpinsis ir Europos lietuvių dvasiniais reikalais.

SKAUDI NELAIMĖ

AUTOMOBILIO KATASTROFOJE ŽUVO POETAS A. MACKUS IR L. VANAGAITIENĖ

CHICAGA. — Naktį iš gruodžio 28 į 29 d. grįždami iš "Margučio" radijo valandos, susidūrė su kita mašina ir žuvo jaunosios mūsų rašytojų kartos poetas, "Margučio" žurnalo redaktorius, publicistas bei visuomenininkas *Algimantas Mackus* ir vyresniosios išeivių kartos veikėja *Lilija Vanagaitienė*, "Margučio" radijo programos savininkė.

Algimantas Mackus buvo gimęs Pagėgiuose 1932 m. Mokėsi Vilniaus, Wuerzburgo, Schweinfurto, Schwaeb. Gmuend gimnazijose ir Roosevelto universitete Chicagoje. Savo kūrybą bei literatūrines kritikos straipsnius spausdino "Aiduose", "Dirvoje", "Literatūros Lankuose", "Naujienose" ir ypač "Metmenyse" ir "Margutyje". Algimanto Pagėgio vardu 1950 išleido pirmąjį savo eilėraščių rinkinį "Elegijos". Vėliau tikrąja savo pavarde išspausdino kitas dvi poezijos knygas "Jo yra žemė" (1959) ir "Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai" (1962).

Algimantas Mackus savo poetiniu žodžiu buvo vienas originaliausių, jau grynai išeivijoje subrendusių mūsų poetų, savita forma ir mintimi reiškusių skaudžią moderniojo žmogaus, o ypač išeivio, tragiką.

★

Lilija Vanagaitienė - Žilvitytė buvo gimusi Chicagoje. Ištekėjusi už muziko Antano Vanagaičio, aktyviau įsijungė į lietuvių kultūrinę veiklą, tapdama joje savo veiklaus vyro dešiniąja ranka. Velionė pasižymėjo kaip gabi artistė-aktorė Vanagaičio statomuose dramos kūriniuose.

1928 m. Vanagaičiui įsteigus žurnalą "Margutį" ir vėliau pradėjus reguliariai transliuoti lietuvių ("Margučio") radijo programas, ji buvo uoli ir žurnalo ir radijo valandos programų talkininkė. Vyrui Antanui Vanagaičiui mirus 1949 m. ji perėmė ir žurnalo leidimą ir radijo programų tvarkymą. Ir vienoj ir antroj srity velionė rodė sugebėjimų ir daug aukojosi, kad toliau tęstų komp. Vanagaičio dirbtą kultūrinį ir mūsų visuomenės aptarnavimo darbą. Ji paliko liūdinčią sesutę Verą Olienę, prieš keletą metų mirusio mūsų žymaus politiko Antano Olio žmoną.

(Drg.)

NAUJA KRAŠTO VALDYBA

Sausio 10 d. savo pirmame posėdyje Bankstown Lietuvių Namuose naujai išrinktosios Krašto Valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: pirmininkas S. Narušis, I vicepirm. B. Barkus, II vicepirm. E. Kolakauskas, sekretorius V. Patašius, iždin. A. Giliauskas, narys kultūros reikalams ir Krašto Kultūros Tarybos pirmininkas K. Kavaliauskas ir narys jaunimo reikalams V. Skrinska.

Krašto Valdybos pirmininko S. Narušio adresas: 36 Berille Rd., Beverley Hills, N.S.W. Tel. 53 5455.

Krašto Kultūros Tarybos pirmininko K. Kavaliausko adresas: 196 Gibson Ave., Padstow, N.S.W. Tel. 77 7675.

Naujoji ALB Krašto Valdyba. Pirmoje eilėje iš dešinės: Vytautas Skrinska — narys jaunimo reikalams, Emilijonas Kolakauskas — II-sis vicepirmininkas, Simas Narušis — pirm., Balys Barkus — I-sis vicepirm.; antroje eilėje Vytautas Patašius — sekretorius, Alfonsas Giliauskas — iždininkas ir Kazimieras Kavaliauskas — Krašto Kult. Tarybos pirmininkas.

BRONIUS KVIKLYS — LAUREATAS

Ohio (Amerikoje) Lietuvių Gydytojų Draugija kasmet skiria 1000 dolerių premiją kultūriniams lietuvių reikalams remti. Pereitų metų pabaigoje tokia premija buvo paskirta Broniui Kvikliui už veikalą "Mūsų Lietuva". Šios knygos išėjo pirmas tomas (bus iš visi keturi) ir jį leidžia Liet. Enciklopedijos Leidykla Bostone.

MOTERŲ KONGRESAS

Šių metų pradžioje numatoma šaukti Lietuvos moterų suvažiavimą kongresą. To kongreso tikslai dar nenustatyti, bet spėjama, kad bus svarstoma klausimai, kaip moterys geriau įsijungtų į socialistinę statybą.

Įvykiai pasaulyje

Rusija ištrėmė tris Kongo ambasados tarnautojus, tačiau abejojama, kad tuo užsidarys Kongo ambasada arba nutruks diplomatiniai santykiai.

★

Vienas iš nacionalistinės Kinijos žvalgybos rinktinių agentų perbėgo į raud. Kiniją, tarnavęs krašto (Formozos) gynybos departamente.

PRIESPAUDA N. GVINĖJOJE

Pabėgėliai iš buv. olandų Naujosios Gvinėjos, dabar Indonezijos žinioje, nusiskundžia, kad krašte vykdoma sunki priespauda. Net sudaryti pabėgėlių vienetai, kurie kreipėsi į britų atstovus padaryti įtakos ir sustabdyti indonezų Gvinėjoje daromas skriaudas. Jų teigimu, apie 20.000 Papua gyventojų prievarta įjungta į indonezų karinius dalinius ir pasiųsta kovon su Malezija, užgniaužiamas papuiečių bet koks politinis judėjimas ir tautinis sąmoningumas.

ĮVYKIAI PAŠONĖJE

Indonezijos — Malezijos santykiai tempiasi sudarydami įtampos ir tarptautinėje politikoje. Paskutiniai Indonezijos posūkiai, britų ekspertų supratimu veda tik prie karo. Indonezija sustabdė visus Jungtinių Tautų atstovų veiksmus pačioje Indonezijoje, pati pareiškė išstosianti iš Jungtinių Tautų, ką nepaprastai užgyrė raudinoji Kinija. Tuo tarpu Anglija pasiuntė dar daugiau karinės pagalbos Malezijai ir Britanijos karo ministeris, vizitavęs paskutiniu metu Maleziją, labai žavėjosi efektyvia Australijos ir N. Zelandijos šiam kraštui pagalba.

REIKALAUJA J. TAUTOSE SVARSTYTI SOVIETINĮ KOLONIALIZMĄ

Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga, kurios būstinė yra New Yorke ir kuri turi J. Tautų patarėjo teises, įteikė J. Tautų Komisijai Kolonializmui Likviduoti raštą, primindama, kad ji jau 1962 m. birželio 15 d. Komisijai buvo įteikusi memorandumą dėl kolonializmo Pabaltijo valstybėse. Pastebėta, kad padėtis ten nėra pasikeitusi ir kad vertinant Komisijos pastangas Afrikos ir Azijos tautų atžvilgiu, kolonializmo naikinimo logika reikalauja kreipti dėmesį į Sovietų Sąjungos prijungtas teritorijas. (E)

KRAŠTO V-BOS PIRM. SIMAS NARUŠIS

Dabartinis Krašto Valdybos pirmininkas Simas Narušis Australijoje ir ypač Sydnejuje visiems gerai pažįstamas. Prieš keletą metų perėmęs apylinkės vadovavimą iš merdinčios apylinkės padarė ją pirmaujančią. Jo vadovybėje ir vietos ramovėnai pagyvėjo, ir suaktyvėjo. Simą Narušį reikėtų laikyti ir vienu iš Australijos Lietuvių Bendruomenės steigėjų, kada jis su kitais paskutinės Australijos Lietuvių Draugijos valdybos nariais sudarė Laikiną Organizacinį Komitetą pervedant Draugiją į Austr. Liet. B-nę. Jam būnant minėtame LOK'e buvo sušaukta 1950 m. gruodžio 29-30 d.d. Sydnejuje pirmoji Krašto Tarybos sesija, ir tuo buvo įsteigta Australijos Lietuvių Bendruomenė.

Lietuvoje dabartinis pirmininkas galima sakyti nuo pat įsisteigimo Lietuvos kariuomenės joje tarnavo eidamas įvairias pareigas, dirbęs ilgą laiką vyriausio štabo spaudos ir švietimo skyriuje. Būdamas nuolat su Lietuvos jaunimu jis ir iki dabar išliko gajus ir jaunas, pats judindamas energingai jaunimo reikalus mūsų tarpe. Tikimės, kad jam sumanumo ir energijos nestokos ir dabar atsistojus Australijos Lietuvių Bendruomenės priekyje.

★

Didž Britanija ir Rusija pasirašė penkeriems metams sutartį bendromis jėgomis tirti ir spręsti žemės ūkio problemas.

*

Amerika reikalauja, kad Vietname būtų sudaryta pastovi ir stipri vyriausybė, kitaip žada netiekti jokios ūkinės ir militarinės pagalbos.

TIK BŪDAMI KŪRYBINGI

"Inspektorius Atvyksta"

SYDNEY LIETUVIŲ TEATRO "ATŽALOS" PREMJEROS MELBOURNE J.B. PRIESTLEY, INSPEKTORIUS ATVYKSTA PAMINĖJIMUI.

Sydney Lietuvių Teatro premjera "Inspektorius atvyksta" Melbourne buvo laukiama ir priimta su dideliu dėmesiu, kuris spektaklio eigoje virto nuoširdžiu ir aktyviai įsijaustu vaidinimo stebėjimu. Esu linkęs manyti, kad tai pirmas atsitikimas, kur žiūrovai mūsų lietuviškam teatre buvo nejučiomis pagauti ir mielai leidosi apjungiami vidujiniam bendravimui su aktoriais. Tai sudaro didelį komplimentą aktoriams. Kruopščiai išdirbta ir atbaigta režisūra, išlygintas aktorių įsijautimas vaidmenyse ir ramus scenos apipavidalinimas iš karto išblaškė žiūrovams priprastų teatriškų manierų įspūdį ir visus labai lengvai ir paprastai įjungė į veikalo mintį. Uždangai užsidarius žiūrovų buvo savaime atleisti kaikurių aktorių nepakankamas kalbos garsumas sėdintiems toliau nuo scenos.

Mūsų lietuviški teatrai, tiek nepriklausomo gyvenimo metu, tiek tremty, kaip ir visi teatrai, laikosi tradicija ir įgyta patirtimi, nes tai yra vienintelis kelias gyvybingam ....teatro išsilaikymui nenutraukiant tęstinumo. Juk vaidybos menas nėra įmanomas išmokti, kaip kitos profesijos iš knygų ar vienumoje, bet yra perduodamas aktoriaus aktoriui. Taip, kad šis Sydney Lietuvių Teatro užsimojimas šalia lietuviško repertuaro įtraukti modernios dramos veikalus (1958 m. to paties autoriaus "Pavojingas Posūkis, kiek anksčiau Adelaidės Liet. Teatro Studija Capek, RUR) yra laikytina kaip pastanga gilesnės Teatro studijos, ne tik noro bet ir jaučiamos jėgos save pasitikrinti ir pasilyginti šių dienų teatro lygyje.

Baigiant, norisi pastebėti, kad smulkesnis analizavimas ir aptarimas matyto spektaklio yra sunkiai įmanomas be pavojaus užgauti ir suardyti tą gražią ir vientisą harmoniją, kurią sudarė aktoriai ir žiūrovai išgyvendami J.B. Priestley mintį — kad kiekvienas žmogus yra žmogus ir kiekvienam turėtų būti leista tokiu būti. Nė vienas aktorių neišsiveržė savo atskiru charakteriu ar šaržuotu tipu, kas būtų skaldęs ar iškraipęs veiksmo dėstymą, bet nuostabiai ramiu paprastumu ir lygia dalim veikė perteikiant veikalą. Net toks, atrodo dėkingas teatraliniam išpildymui Inspektorius neatrodė kaip tikras Inspektorius, ir kol žiūrovai susigaudė ar jis buvo tikras ar netikras, jo scenoje jau nebebuvo ir likosi ne policijos kvotos įspūdis, bet paprastas žmoniškumo klausimas, kuriuo tačiau, netik aktoriai pasijuto palaužti, bet ir besiskirstą žiūrovai išsinešė reikiamą nuotaiką apmąstyti savo santykius su artimu savo, savo elgseną ir pateisinimą bendruomenėje.

Prierašas: Realistinių tradicijų teatre žiūrovai būtų nuteikti ir kaltė primetama vieno ar kito aktoriaus vaidintam asmeniui ar visiems, žiūrint vaidybinių sugebėjimų ir nepaskutinėj vietoj publikos simpatijų. Bet kiekvienu atveju kaltė ir kaltininkai liktųsi scenoje — scenoje įtikinančiai įrodytoje vietoje. Ir Inspektorius būtų buvęs tikras Inspektorius a la Scotland Yard, kokį kiekvienas TV turėtojas be didelio vargo atpažintų.

A. Vingis

Režisorius Stasys Skorulis

★ ★

Meno dienos Melbourne buvo atidarytos drauge su lietuvių dailės paroda, tačiau pirmas parengimas buvo Sydney "Atžalos" teatro spektaklis "Inspektorius atvyksta". Šitoji anglų dramaturgo J.B. Prestley drama gausius spektaklio žiūrovus privertė giliai susimstyti, o pats sceninis veikalo apipavidalinimas net leido visiems ir pasigėrėti sydnejiškių teatraliniais sugebėjimais. Pati drama, būdama giliai psichologinė, pareikalavo iš režisoriaus didelių pastangų, kad ji scenoje būtų "veiksmingą" ir pagaunanti. Stasio Skorulio pastangos čia visiškai pasiteisino ir žiūrovai pastatymą priėmė kaip augšto lygo spektaklį. Žinoma, čia daug kreditų turi ir patys vaidintojai, kurie sudarė harmonišką sceninį vienetą. Vaidino: A. Karpis, K. Dauguvietytė, D. Labutytė, K. Stašionis, R. Poškus ir S. Skorulis. Tiesa, eilė žiūrovų, ypač sėdėjusių paskutinėse eilėse, nusiskundė, jog buvo sunku išgirsti, kas scenoje kalbama, tačiau čia daugiau kalta pati patalpa, o ne vaidintojai.

Šalia vaidintojų teatras visados susiduria su eile pagelbinio personalo, kuris yra nemažiau reikšmingas, kaip ir vaidintojai. Gal būt daugiausia užkulisy veikė Algis Plūkas, kuris buvo scenos dekoratorius, ir net sufleris. Pabrėžtinas šiame pastatyme ir A. Vingio vaidmuo, kuris buvo ne tik šio veikalo organiatorius ir administratorius Melbourne, bet drauge ir techniškasis pagelbininkas.

MENO DIENŲ LEIDINYS

Aptariant visus Meno Dienų parengimus neišleistinas iš akių ir puošnus leidinys "Meno Dienos Melbourne 1964", kurį redagavo A. Krausas su talkininkais. Tai stambaus formato 36 psl. (su viršeliais) liuksusinis leidinys gausiai iliustruotas Meno Dienų dalyvių nuotraukomis ir jų pristatymu skaitytojams tekstuose.

Dailės Paroda

Meno Dienos Melbourne buvo pradėtos lietuvių dailės parodos atidarymu Toorak galerijoje Melbourne, gruodžio 27 d.

Susirinkus gausiai vietinių ir jau suvažiavusių tautiečių Meno Dienas atidarė Meno Dienoms rengti K-to p-kė p. E. Žižienė. Kalbėjo dar Krašto V-bos p-kas p. Jonaitis ir tuo buvo Meno Dienos Melbourne atidarytos.

Dailės parodą atidarė Imigracijos ministerijos pareigūnas, kuris perskaitė ir Imigracijos ministerio raštą lietuviams, kuriuo jis sveikina lietuvių sąskrydį ir linki gražiausių darbų.

Ta pačia proga buvo atidaryta ir vaikų darbų parodėlė, kuri sudarė šalia dailės parodos savo atskirą skyrelį. Vaikų parodą atidarė dail. A. Vaičaitis, kuris abi parodas ir organizavo.

Lietuvių dailės parodoje buvo išstatyti 38 kūriniai. Joje dalyvavo šie lietuviai dailininkai: Vida Kabaila (Sydney, 3 darbai), Eva Kubbos, (Sydney, 3), Vladas Meškėnas (Sydney, 3), Nina Meškėnas (Sydney, 1), Irena Pauliukonis (Sydney, 1), Eva Pocius (Adelaidė, 3 skulptūros darbai), Vaclovas Ratas (Sydney, 3), Henrikas Šalkauskas (Sydney, 3), Viktoras Simankevičius (Melbourne, 3), Algirdas Šimkūnas (Sydney, 3), Leonas Urbonas (Sydney, 3), Adolfas Vaičaitis (Melbourne, 3), Adomas Vingis (Melbourne, 1), Teisutis Zikaras (Melbourne, 2), Leonas Žygas (Adelaide, 3).

Šioji paroda savo lygiu tikrai buvo svarbi, ypač pažymėtinas tapybos skyrius. Paroda turėjo būti uždaryta gruodžio 31 d., bet galerijos direktoriui prašant ji pratęsta iki šių metų sausio 25 d.

Vaikų parodoje irgi buvo galima pastebėti įdomių vaikų darbelių, bet daugumas buvo mokyklinio pobūdžio. Ypatingai išsiskiriančių talentų nesimatė, tačiau ji buvo savotiškai įdomi ir net patraukli. Pabrėžtina, kad tai pirmoji tokio pobūdžio lietuvių vaikų piešinių paroda surengta Australijoje.

Abi parodos buvo konkursinio pobūdžio, nes buvo premijuojami geriausi darbai. Vaikams buvo paskirtos dovanėlės, o dailės parodoje australo teisėjo sprendimu buvo paskirta: už tapybą ir akvarelę (!) Henrikui Šalkauskui (akvarelinis darbas), už skulptūrą E. Pocienei ir E. Kubbos (grafika).

Premijų paskyrimas, ypač suplakant drauge tapybą ir akvarelę, tiek žiūrovų, tiek ir parodos dalyvių tarpe sukėlė įvairių komentarų.

Foto Paroda

Vienas iš Meno Dienų parengimų yra taip pat įdomi foto darbų paroda, kuri įvyko Melbourno universiteto architektūros fakulteto rūmuose. Čia dalyvavo 13 fotografų ir buvo išstatyti 65 foto darbai.

Gaila, kad toji paroda buvo surengta tolokai nuo visų kitų lietuviškų parengimų ir susibūrimų, tad ją apžiūrėjo labai ribotas tautiečių skaičius, vistik tie, kurie ją matė, galėjo pasigėrėti tikrai augšto lygio foto darbais, kurie laikytini tarptautinio masto.

Komiteto pavedimu šią foto parodą organizavo fotografas N. Butkūnas. Gaila, kad į jo kvietimą dalyvauti atsiliepė tik minėtųjų 13. Nedalyvavo nei Sydney lietuviai fotografai, nei Pertho, nei eilės kitų kolonijų.

Šioje parodoje savo darbais išsiskyrė du adelaidiškiai fotografai Alfonsas Budrys ir Vytautas Vosylius. Jiems ir teko visi skirtieji šiai parodai įvertinimai ir premijos.

Paroda buvo suskirstyta į keturias grupes: portretinės, gamtos reginių, gyvulių ir eksperimentinės nuotraukos. Buvo pramatytas ir spalvotų nuotraukų skyrius, bet tokių darbų beveik neprisiųsta.

Gausiau dalyvaujant pati paroda galėjo būti dar įdomesnė ir įvairesnė.

Jaunimo Koncertas

Vienas iš patraukliausių Meno Dienų parengimų buvo jaunųjų menininkų koncertas, kuriame dalyvavo iš visos Australijos apie 30 parinktų jaunųjų menininkų — pianistų, deklamuotojų, akordeonistų, solistų, šokėjų. Jų tarpe gražiai pasirodė ir Geelongo sav. mokyklos vaikų choras, vadovaujamas kun. Dr. P. Bačinsko.

Visą vakarą dailiai ir sklandžiai pravedė studentė Ieva Didžytė.

Šiame pranešime nevardinant visų dalyvavusių ir jų išpildymo (apie tai bus parašyta kita proga), reikia pripažinti, kad jaunimo tarpe pasirodė ir visai stiprių, daug žadančių talentų. Tiesa, jie visi dar tebėra tik mokykliniame suole, bet aiškiai matėsi eilė jaunuolių, kurie prašoka mokyklinį vidurkį. Ypač gausius klausytojus užimponavo deklamatorė D. Viliūnaitė, dainininkas Gintaras Kalpokas. Visi koncerto dalyviai buvo atitinkamai įvertinti, įteikiant pažymėjimus ir dovanų.

Šį jaunųjų koncertą organizavo gerai visiems žinomas p. A. Krausas. ALB Kultūros Taryba net buvo paskyrusi pinigų premijoms ir dovanoms. Koncertas laikytinas tikrai pasisekusiu ir labai prasmingu ateičiai: čia mūsų jaunieji randa pritarimo ir įvertinimo pirmiausia lietuvių tarpe, kas jauniesiems turi didelės reikšmės ir stiprina jų lietuviškus ryšius su savaisiais ir bendruomene.

K. Kavaliauskas

KULTŪRINIAIS KLAUSIMAIS

MŪSŲ KULTŪRINĖS VEIKLOS PRASMĖ IR TURINYS

PASKAITA, SKAITYTA KR. TARYBOS SUVAŽIAVIME 1964 M. GRUODŽIO 28 D. MELBOURNE

Kai tauta gyvena idealiose sąlygose, tai yra, kai ji turi savo valstybę, jos kultūra vystosi savaime. Ji, kaip augalas naturaliose sąlygose, auga ir bujoja. Nereikia jokių ypatingų priemonių jai išlaikyti. Mūsų tauta, pavergta imperialistų rusų, turi griebtis ir, esu tikras, griebiasi visų galimų priemonių apsisaugoti nuo svetimos, prievarta brukamos, kultūros. Mes tremtyje esame svetimos kultūros jūroje. Net mano kartos tarpe rasime žmonių, kurie jau prarado lietuvišką kultūrą. Viena iš pagrindinių priežasčių yra mūsų *menkumo jausmas* (Minderwertigkeistsgefuehl, inferiority complex). Tik prisiminkime savo gyvenimą UNRA stovyklose. Tų stovyklų tarnautojai buvo arba sukčiai, norėdami lengvai pasipelnyti mus apvogdami, arba nevykėliai, nesugebą dirbti atsakingo darbo savo krašte, todėl sėdėjo stovyklose. Mūsų stovyklų komitetai, dažnai susidedą iš rimtų ir kūrybingų žmonių, rengdavo jų garbei koncertus, teikdavo brangias dovanas. Už ką? Tik todėl, kad jie buvo nelietuviai vadinasi, tobulesni už mus. Arba atsiminkime pirmuosius kelerius metus Australijoje. Su kokia pagarba, lyg ir Dievo baime, daug kas iš mūsų tardavo *australas*. O dabar kiekvienas, dar neapakęs, mato, kad lietuvis nė kiek nemenkesnis už australą. Tačiau žala buvo padaryta. Mūsų žmonės pradėjo aklai mėgdžioti vietinius gyventojus, atsisakydami savų papročių, savo meno, net savo kalbos. Tai būtų nieko. Bet jie paveikė savo vaikus ir juos nutautino. Tad pirmas mūsų uždavinys yra kovoti su menkumo jausmu kiekviena proga ir privačiuose pokalbiuose, ir viešuose pobūviuose, ir per spaudą. Patartina knygos svetimomis kalbomis apie mūsų kultūrą.

Religija. Šiandien jau nėra tautinių religijų. Esame vienos ar kitos didžiųjų religijų nariai. Tačiau religinėje praktikoje yra mažų neesminių skirtumų. Neseniai skaičiau viename vokiškame žurnale puikiai iliustruotą reportažą iš Čenstakavos. Virš įėjimo į Madonos koplyčią šviečia parašas *"Lenkijos* Karaliene, melski už mus." Labai malonu, kad mūsų kapelionai supranta savo aukštą pašaukimą ir išlaiko mūsų pamaldas mielas kiekvienai lietuviškai širdžiai. Eikime į lietuviškas pamaldas. Nesiteisinkime, kad jos vėlai, kad reikia važiuoti prie jūros. Veskime ir mūsų vaikus ir jaunuolius. Atrodo menkas dalykas, bet taip nėra. Tik paprastame eiti į tas blankias, prozaiškas vietines pamaldas, kelias atgal bus sunkus. Gerbkime ir remkime mūsų bažnytinius chorus.

Kalba. Vienas iš pagrindinių tautinės kultūros pažymių yra kalba. Kalbos netekimas veda prie tautinės kultūros netekimo — nutautėjimo.

Visos mūsų pastangos turėtų būti nukreiptos išmokyti jaunąją kartą savos kalbos. Dalykas nėra toks paprastas tremtyje. Kai vaikai pradeda lankyti mokyklą, jie kasdien kelias valandas kalba tik angliškai. Turėkime omenyje dar tai, kad anglų kalba yra lengvesnė kalbėti, nes neturi giminių, linksniavimo, asmenavimas labai paprastas. Žmogus iš prigimties yra tinginys. Vaikas ir jaunuolis griebiasi lengvesnės kalbos. Todėl vaikas, sulaukęs mokyklinio amžiaus, jau turi mokėti gerai lietuviškai kalbėti. Tai tėvų pareiga. Tėvas turi būti ir tėvas, ne tik iždininkas, o motina neturi užmiršti, kad ji yra lietuvė. Ne taip, kaip viena motina, paklausta kodėl jos 3 metų dukrelė nemoka lietuviškai, atsakė: "Mes taip gyvename, kad mergaitė neturėjo su kuo lietuviškai kalbėti". Vadinasi, pati motina kalbėjo su ja angliškai. Aš dar ir šiandien su dideliu malonumu atsimenu, kai senelis pasisodindavo mane ant kelių ir sekdavo apie katiną kopūstų darže. Didelį tautinį darbą padarytų seneliai tremtyje sekdami lietuviškas pasakas, mindami mįsles savo vaikaičiams.

Tėvų pradėtą darbą tęsia ir jiems talkina savaitgalio mokyklos. Jos dirba pasigėrėtinai. Vieno dalyko pageidaučiau. Bankstown savaitgalio mokykla kasmet surengia vaidinimą su dainomis ir šokiais, kuriame dalyvauja visi mokiniai. Tai nepaprastai didelis paskatinimas lankyti mokyklą. Norėčiau, kad ir kitos mokyklos pasektų jų pavyzdžiu. Būtų gera įvesti daugiau meno į mokyklas. Svarbiau išlaikyti tautinę dvasią mokykloje, kaip formalias gramatikos pamokas. Vaikai turi formalias pamokas kasdien. Jos įkyri jiems. Daug mūsų valstybės ir visuomenės vyrų nepriklausomo gyvenimo pradžioje rašydavo "o" nosinę, bet turėjo gyvą tautinę dvasią.

Mūsų mokytojai negauna jokio piniginio atlyginimo. Jie dirba sunkiai. Kai mes gulime išvirtę pajūryje, jie moko vaikus. Ir taip kas sekmadienis. Prašau Tarybą priimti nutarimą, pareiškiantį padėką ir pagarbą mūsų mokytojams. Taip pat prašau mūsų spaudą rašyti apie savaitgalio mokyklas dažniau ir plačiau.

Lituanistinis švietimas. Jaunuoliai, baigę savaitgalio mokyklą, paliekami vieni sau. Būtų gera steigti aukštesnes lituanistikos mokyklas. Reikalas nėra paprastas. Grynai formalios pamokos jaunuolius atbaidys, o tėvas jau nepajėgs su diržu atvaryti. Iki šiol, kiek pastebėjau spaudoje, tokia mokykla veikė Melbourne. Atrodo, ji veikė sėkmingai. Siūlyčiau priimti rezoliuciją, raginančią apylinkių valdybas steigti tokias mokyklas, ir prašyti Melbourno mokyklos vedėją aprašyti tos mokyklos veikimą ir rezultatus.

Didelės reikšmės turi lietuviškų knygų skaitymas. Senesnioji karta perka ir skaito, bet abejoju dėl jaunosios kartos. Pirmoji knyga gali patraukti prie lietuviškų knygų, gali ir atbaidyti nuo jų. Pradžioje, man rodos, tiktų knygos su lengva intryga ir daug veiksmo, kaip Pietario "Algimantas". Prašau Tarybą pasvarstyti, ar nevertėtų sudaryti komitetą iš rašytojų, pedagogų, visuomenininkų, jaunimo atstovų, kuris sudarytų patartinų knygų sąrašą ir paskelbtų jį spaudoje tėvų ir suinteresuotų jaunuolių žiniai.

Noriu iškelti taisyklingos ir gražios kalbos reikalą. Mūsų periodinė spauda turėtų būti pavyzdys. Dėja, ypač vienas mūsų laikraštis toli gražu ne pavyzdys. Aš žinau, kad didžiųjų tautų periodinės spaudos kalba yra labai prasta. Vokiečiai net turi laikraščių kalbai pavadinimą — Zeitungssprache. Bet mūsų laikraščiai turi aukštesnius tikslus už komercinę spaudą. Ne tik mūsų spauda, bet ir mūsų viešieji kalbėtojai turi kalbėti gražia, taisyklinga, stilinga kalba. Juk, eidami į viešumą, užsivelkame geriausią savo eilutę, pasirišame gražiausią kaklaryšį, vienu žodžiu, rūpinamės savo asmens išore, bet retai kada pasirūpiname savo kalbos išore. Labai dažnai tenka rausti, besiklausant viešų kalbų. Tegul ir mūsų kalba būna išeiginė — graži, taisyklinga, stilinga.

Papročiai. Kad tautų papročiai skirtingi, pajutome atsidūrę Vokietijoje, o ypač Australijoje. Mums nejauku būdavo, kai matydavome, kad kaimynai pasikalba tik per tvorą. Atrodo šlykštu, kai vyrai baigę darbą nevyksta namo, bet aludėse apstoję lovius geria valandomis, norėdami pasirodyti vyrais. Daug kartų nusvilome, manydami, kad žmonės mano, ką jie sako. O kaip nejaukiai jautiesi, kai, nuvažiavęs į svečius pas pažįstamą ar bičiulį, esi vedamas nakvoti į viešbutį. Aš nesakau, kad mūsų papročiai yra geresni, bet esu tikras, kad jie mums malonesni ir humaniškesni. Jei manau, kad kas nors yra sukčius, tai pasakau į akis arba jo vengiu. Nesakau "your charming wife", o galvoju "What an awful woman" ir tt. Aš atsimenu iš savo vaikystės, kai mūsų tėvai dirbdavo šešias dienas per savaitę ir nuo tamsos iki tamsos, o sekmadienį turėdavo laiko aplankyti kaimynus, paplepėti, pasijuokti, nepasikalbėdavo per tvorą. Girdėjau, kad Sydney viena mergina pareiškė savo sužadėtiniui, kad ji negyvensianti su jo motina, nors motina gyvena vienui viena dideliame name. Mat, pagal vietinius papročius, uošviai yra velniai. Tos merginos tėvai, matyt, mėgdžiojo vietinius pap-

(*Nukelta į psl. 3*

IŠTVERSIME IR IŠLIKSIME

Tautiniai Šokiai

Tautinių šokių festivalis buvo sujungtas su XV-sios sporto šventės atidarymu. Čia buvo tikra mūsų lietuviškojo jaunimo manifestacija. (Žiūr. šios šventės iškilmių aprašymą šio nr. Sporto Skyriuje.). Stebint apie pusantro tūkstančio tautiečių miniai didžiuliame Viktorijos krepšinio stadijone, mūsų jaunimas pasirodė su grupiniais ir visų grupių jungtiniais šokiais, kas žiūrovams paliko neužmirštamo įspūdžio. Didelėj aikštėj mažos grupės tokio įspūdžio nesudaro, bet koks galingas įspūdis, kada visoje aikštėje išsirikiavo visos grupės bendriems šokiams — šustui, kalveliui, subatėlei!

Buvo planuojama dar daugiau — kad tautinius šokius palydėtų choras su atitinkamomis dainomis, tačiau šitas sumanymas dėl techniškų priemonių nebuvo pravestas.

Tautinių šokių festivalyje dalyvavo Melbourno dvi grupės, Adelaidės dvi grupės, Geelongo ir Sydney šokių grupės. Šiai tautinių šokių šventei buvo stipriai ruošiamasi iš anksto. Visus šokius derino ir pravedė p.p. B. Lapšienė iš Adelaidės (Krašto Kult. Tarybos taut. šokių sekcijos seniūnė) ir melburniškė Alena Karazijienė.

B. Lapšienė,

Tautinių šokių sekcijos vadovė

Mūsų jaunimui tautiniai šokiai yra virtę tautiniu pasididžiavimu. Su jais galima sėkmingai pasirodyti ir prieš kitus, o ką jau kalbėti, kada šokėjams ploja tūkstantinė žiūrovų minia, kaip kad buvo Meno Dienose Melbourne.

NAUJAS "LITUANUS"

Amerikoje leidžiamas anglų kalba žurnalas "Lituanus" paskutinio pereitų metų ketvirčio laida jau pasiekė Australiją. Šis numeris išleistas visai kito formato, knygos formos maždaug "Metmenų" dydžio. Šiame numery daugiau sustota prie Donelaičio, nagrinėjant jo kūrybą, aprašant jo gyvenimą ir duota jo kūrybos vertimų. Visas numeris taip pat iliustruotas Donelaičio knygų iliustratorių darbais. Leidinys dailiais išleistas, 96 psl. Adresas: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.

Pagalbon jaunimui

Australijos lietuvių kultūrinis gyvenimas labai gyvas. Lietuvių Meno Dienos, įvykstančios kas dveji metai, tokios turiningos, kad kiekvienas grįžtame namo pakilusia dvasia. Tačiau iki šiol Meno Dienų vadovai ir daugumas aktyvių dalyvių buvo seni kultūrininkai, dirbę savo srityje dar Lietuvoje. Šių eilučių autoriui, kaip, manau, ir daug kam, kildavo klausimas: kas bus po dešimties ar daugiau metų, jei dar būsime tremtyje, kai senieji kultūrininkai pasidarys nebepajėgūs?

Su džiaugsmu primenu p. V. Šimkaus padarytą pradžią Adelaidėje 1962 m. Jis surengė pirmąjį visos Aust. liet. jaunųjų menininkų koncertą. Pasirodė visas būrys jaunuolių. Tai buvo nepaprastos svarbos įvykis. Deja, dėl man nežinomų priežasčių klausytojų buvo mažoka. Todėl su nerimu širdy vykau į jaunųjų menininkų koncertą Melbourne. Su dideliu nerimu vykau, bet išėjau pakilusia nuotaika ir ramia širdim, kad mūsų kultūrinis gyvenimas bus toks pat gyvas ir ateityje.

Pilnutėlė salė klausėsi ir žavėjosi jaunaisiais menininkais. Širdis pagreitintai plakė besiklausant visos eilės talentingų pianistų, akordeonistų, deklamatorių. Negaliu nepaminėti ir vieno dainininko, kuris ateityje įdėjęs daug ir sunkaus darbo, gali būti labai geras dainininkas. Šis koncertas įrodė, kad turime tikrai talentingų jaunuolių ir kad visuomenė jais domisi.

Koncertas praėjo. Pasidžiaugėme, išvažinėjome ir... užmiršime iki 1966 metų. Taip neturi būti. Menininko nepadarysi — jis gimsta menininku. Tačiau ir gražiausios gėlės sėkla paliks tik sėkla, jei jos nepasėsime ir nesuteiksime reikalingų sąlygų jos grožiui išsiskleisti. Taip ir gimęs menininkas neišsiskleis, jei neturės sąlygų. Mūsų visu, ne tik tėvų, uždavinys sudaryti mūsų jauniesiems menininkams tas sąlygas. Apylinkių Kultūros Tarybos turėtų kartu su jų tėvais ištirti būdus, kaip sudaryti sąlygas jų talentams plėtotis ir brėsti.

K. Kavaliauskas

EUROPOS KLAUSIMAI

Europos Federalistų Akcijos Centras (AEF), kurio būstinė yra Bonnoje, praėj. metų gruodžio m. 18 d. Paryžiuje buvo suorganizavęs Studijų Dieną, skirtą Rytų Europos klausimams apsvarstyti. Nutarimai numatyti pateikti Vakarų kraštų vyriausybėms ir organizacijoms kovojančioms už apjungtą Europą.

Studijų Dienoje iš Vakarų kraštų dalyvavo prancūzų, anglų, vokiečių, belgų, šveicarų ir Liuksembergo atstovai. Pabaltijo kraštus atstovavo prof. J. Baltrušaitis. Ryšium su būsima Jaltos sutarties 20 metų sukaktimi, J. Baltrušaitis atkreipė dėmesį į Molotovo — Ribbentropo slaptą protokolą, pasirašytą dar prieš Jaltoje susirenkant didžiųjų valstybių vadovams. Kai numatoma propagandiniai iškelti Jaltos sutartį, derėtų, Baltrušaičio nuomone, atskleisti viešumoje ir minėtą slaptą susitarimą bei jo tragiškas pasėkas.

(E)

JUNGTINIS CHORAS III-JE DAINŲ ŠVENTĖJE MELBOURNE

Pranckūno foto

Dainų Šventė

Kulminacinis Meno Dienų parengimas yra Dainų Šventė, įvykusi gruodžio 29 d. Sidney Myers Music Bowl. Tai milžiniška patalpa su moderniausiais akustiniais įrengimais. Šioje šventėje dalyvavo penki Australijos lietuvių chorai, kurie koncerto pradžioje pasirodė kiekvienas atskirai padainuodami po dvi dainas. Kiekvienas iš jų pasirodė gana gražiai, skambiai, tik pavieniams chorams toji pati estrada ir patalpa gal buvo kiek ir perdidelė, nes toje erdvėje nedidelis choras žiūrovui nesudaro didelio efekto, nors suderinus atitinkamus akustinius įrengimus klausytojas skirtumo nejaučia.

Tūkstantinė minia pradėjo džiaugsmingai ploti, kai po pertraukos pradėjo rinktis dainininkai jungtiniam chorui. Estradoje išsirikiavo visų penkių Dainų Šventėje dalyvavusių chorų dainininkai — apie 150 asmenų, kas mūsų sąlygomis negirdėta ir tai įvyksta pirmą kartą. Visi koncerto klausytojai, kurių buvo tą vakarą gerokas tūkstantis, išgyveno tikrą pasididžiavimą tiek savo dainininkais, jų vadovais, tiek ir pačia lietuviška daina.

Jungtinis choras sudainavo 10 dainų diriguojant kiekvienam choro dirigentui po dvi dainas. Pasibaigus koncertui net paskutinis skeptikas turėjo pripažinti, kad mūsų dainose ir choruose slypi jėga, gaivališka jėga, kuri neleis užgesti mūsų tautiniams jausmams. Paprastai mylimas tas, kuo galima didžiuotis. Mūsų dainos ir chorai kaip tik tokį jausmą sukelia, ir tai yra mūsų lietuviškos kultūros produktas. Per juos mes dar labiau jungsimės į lietuviškas gretas.

Po koncerto įvyko netolimoje salėje šaunus visiems choristams ir kviestiniams svečiams priėmimas — vakarienė, kur per keletą valandų choristai turėjo progos arčiau susipažinti asmeniškai, pasidalinti dienos įspūdžiais ir skirstėsi tardami vieni kitiems iki pasimatymo po dvejų metų Sydnejuje.

KULTŪRINIAIS...

(Atkelta iš psl. 2)

ročius. Aš nepaprastai džiaugiuosi mūsų kultūrinėmis dienomis dar ir dėl to, kad jos suartina mus, palaiko senus mūsų papročius. Aš prašau mūsų senesniąją kartą auklėti jaunąją kartą lietuviškais papročiais, kreipiuosi į mūsų spaudą iškelti mūsų papročių humaniškumą. Meskime talpinę straipsnius apie medų, bites ir jų nuodus po pusę metų. Turime daug ir svarbių reikalų.

Menas. Lietuvių tauta yra labai meniška. Nė viena kita tauta neturi užrašytų šimtų tūkstančių liaudies dainų. Mūsų namų apyvokos daiktai ir įrankiai būdavo meno kūriniai. Visas kraštas pasipuošęs nežinomų skulptorių smūtkeliais. Nenuostabu, kad ir tremtyje menas klesti.

Teatras. Mūsų teatras tremtyje vargsta. Nors pasiryžėlių netrūksta, vaidinimai aukšto lygio, bet sąlygos nepaprastai sunkios. Trūksta originalių veikalų, trūksta ir gerų vertimų. Įdėjus kelis mėnesius sunkaus darbo, publikos užtenka tik vienam vakarui. Tai atima norą ką nors daryti. Ką galima pasiūlyti? Gyvu žodžiu ir per spaudą raginti visuomenę teatrą palaikyti.

Tapyba, grafika ir skulptūra. Tenka džiaugtis mūsų menininkais kūrėjais. Mes jų turime ir tikrai gerų. Nepaprastai džiugu, kad jie aktingai dalyvauja mūsų kultūriniame gyvenime. Šįmet jie surengė ir jaunųjų meno parodą. Būtų gera įsteigti nuolatinė meno premija bendruomenės vardu. Taryba turėtų nustatyti jos dydį ir taisykles.

Rašytojai. Be straipsnių periodinėje spaudoje šįmet pasirodė dvi originalinės knygos Australijoje. Rašytojo padėtis sunki. Knygų leidimas nuostolingas. Kadangi rašytojai dirba svarbų kultūrinį darbą, negalime reikalauti, kad jie ir primokėtų. Siūlau skelbti poezijos ar prozos konkursą, kad bendruomenė prisidėtų prie rašytojų nuostolių.

Tautiniai šokiai. Labai malonu, kad šįmet įvyksta masinis šokių pasirodymas. Ar nevertėtu pagalvoti per sekančias meno dienas padaryti masinius šokius aikštėje su orkestru?

Chorai. Liaudies dainos yra nepaprastas mūsų turtas. Tai girdime iš kiekvieno svetimtaučio, susipažinusio su jomis. Mūsų chorai dirba didžiulį kultūrinį darbą. Jie yra tikri tautinės kultūros skleidėjai. Vieną dalyką norėčiau pabrėžti — labai sunku pritraukti jaunimą. Paraginkime apylinkių valdybas padėti chorų valdyboms šioje srityje. Prisiminkime, kad dainininkai ne tik aukoja po kelias valandas savo laiko kas savaitę, bet ir jų kelionės į repeticijas kaštuoja daug pinigo. Krašto Valdyba ir apylinkių valdybos iki šiol labai vertino ir rėmė chorus. "Mūsų Pastogė" deda puikius aprašymus. Būtų malonu, kad Taryba pareikštų padėką visiems dainininkams.

Mūsų periodinė spauda. Apie jos milžinišką svarbą nereikia nė kalbėti. Kelis kartus minėjau, kad ji turėtų ši ar tą padaryti. Tačiau negaliu iškęsti nepabrėžęs nenormalios mūsų spaudos padėties. Aš žinau, kad pakelsiu audrą iš dešinės ir iš kairės. Bet negaliu tylėti.

Prieš dvejus metus tarp mūsų laikraščių vyko tikras karas. Šiuo metu vyksta šaltas karas, kitaip sakant, jie laikosi koegzistencijos taisyklių. Bet tokia padėtis yra žalinga. Niekam nepaslaptis, kad tautiečiai yra įkalbinėjami skaityti tik vieną laikraštį, boikotuoti kitą. Kaltininkų neieškau, bet taip ilgiau negali būti. Kelis kartus šiame pranešime minėjau pageidavimus mūsų laikraščiams. Jie turi būti mūsų kultūrinio gyvenimo veidrodžiai ir skatintojai. To jie esamomis sąlygomis nepadarys. Viena išeitis — turėti tik vieną laikraštį, platesnį ir turtingesnį, redaguojamą sutelktinėmis jėgomis, arba turėti ir toliau du, bet jų redakcijos turi bendradarbiauti. Todėl aš prašau Tarybą padaryti nutarimą, įgaliojantį Krašto Valdybą susitarti arba sujungti abu laikraščius— kas būtų geriausia — arba susitarti, kad jų redakcijos dirbtų ranka rankon. Šiuo atveju visuomenė turėtų būti skatinama skaityti abudu laikraščius, ne kurį vieną. Aš tai laikau vienu iš pagrindinių dalykų. Jau ir taip per daug žalos padaryta. Neužmirškime, kad ateitis, mus vertindama, smerks lygiai ir dešinę ir kairę.

Baigdamas sutrauksiu trumpai savo siūlymus:

1. Kovoti su menkumo jausmu gyvu žodžiu ir per spaudą.
2. Spaudai susirūpinti savo kalba, gyvai ir plačiai aprašinėti visus mūsų kultūrinio gyvenimo pasireiškimus.
3. Lankyti savas pamaldas, palaikyti bažnytinius chorus.
4. Steigti aukštesnias lituanistines mokyklas.
5. Remti teatrus.
6. Įsteigti nuolatinę premiją dailininkams.
7. Skelbti konkursą ir skirti premiją rašytojams.
8. Stengtis sunormuoti abiejų laikraščių reikalą.
9. Išrinkti komitetą rekomeduotinių knygų jaunimui sąrašui sudaryti.
10. Visiems kultūriniams reikalams vykdyti Krašto Valdybai neužteks tik solidarumo mokesčio nuošimčių. Skelbti rinkliavą kultūriniams reikalams kas dveji metai.
11. Rengti Meno Dienas ir toliau kas dveji metai. Tačiau jos pasidarė truputį perkrautos. Įgalioti Krašto Valdyba jas kiek pertvarkyti, kitaip sakant, vengti perkrovimo.

Literatūros Vakaras

M. Malakūnienė

VIZIJA

Šią naktį sapnavau:
Štai sugrįžtu į gimtą sodžių
su nauju Holdenu ir lietuviškai
nemokančia šeima —
kaip pridera tautiečiui,
pabuvusiam ilgiau kiek svetimam krašte,
tik niekas džiaugsmo neparodė,
nes pasitiko mus
tik mirtina tyla.
Nubėgo paskui mano naują "car'ą"
vaikai nustebę ir basi:
tušti laukai,
namai sugriuvę ir apleisti lyg po maro,
o vartai — vėjų išlaužti.
Tik tarė gluosnis kelio kleviui:
— Va, žiūrėkite, ir vėl važiuoja
svetimi!
— O, ne! — šaukiau laukams ir vėjams, —
— O, ne, mes tėviškėn parėjom,
Mes čia savi, visi, visi savi!
Čia žmona mano Betty,
čia sūnūs — John and Larry...
Kalbos jie jūsų nesupranta —
E, jie dar jauni...
— Sūnau, — žolė po kojom tarė:
— Tu pervėlai čia sugrįžti..
Nėra čia tavo brolių,
ir motinos — seniai jau nebėra...
Mes saugojom tiktai šios žemės meilę
ir jų varge išmintas pėdas, —
toli ten, Sibire, jie patys užkasti..."
Rankas iškėlęs puoliau žemėn
tas pėdas pabučiuot su atgaila.
Žmona šypsojos pro vualį,
kai išsigandęs man sūnelis tarė:
— O, daddy, look out,
juk šita žemė kruvina!
— — — — — — — —
Pasruvusi krauju visa
Verkė žemė apleista —

Stebėtinai daug klausytojų sutraukė gerai organizuotas literatūros dainos vakaras. Jis buvo pravestas tikrai pasigėrėtinai, o mūsų kūrėjų skaitytus kūrinius gausūs klausytojai priėmė karštais plojimais.

Australijos lietuvių tarpe rašančiųjų, palyginamai, yra gana gausu. Visų sukviesti į vieną vakarą tiesiog neįmanoma. Šio vakaro organizatorius p. V. Jakutis stovėjo prieš sunkų uždavinį, tačiau jį išsprendo teigiamai: jis sukvietė su literatūriniais kreditais eilę rašytojų iš kitų Australijos vietovių (Andriušis, Janavičius, Jūragis, Kazokas) ir dar papildė savomis, vietinėmis jėgomis (Mikštas, Žukauskas, Malakūnienė, Kunca).

Šalia kūrybinio žodžio labai gražiai buvo įpinta solistės G. Vasiliauskienės solo dainos ir klarnetisto A. Valiaus akompanuojant jo žmonai muzikiniai gabalai. Gaila, kad kaikurie dalyvavę autoriai patys neskaitė savo kūrinių, o buvo kitų perskaityti: J. Žukausko prozos ištrauką skaitė p. A. Karazijienė, o V. Janavičiaus p. Gasiūnienė.

Kadangi šis vakaras Meno Dienų parengimuose buvo paskutinis, tai juo ir buvo užbaigtos įspūdingos Meno Dienos Melbourne. Ta proga užbaigos žodį tarė Meno Dienoms rengti K-to pirmininkė p. E. Žižienė.

Pasibaigus vakarui visiems dalyviams buvo surengta jauki vakarienė p.p. Krausų namuose, kur dalyvavo virš 30 svečių. Prie vaišių stalo buvo pasidalinta Meno Dienų įspūdžiais, pasiskūsta sunkumais ir pasidžiaugta laimėjimais.

P.L.B VALDYBOJE

Į NAUJUOSIUS METUS

Pagyvėjus ryšiams su paskirų kraštų lietuvių bendruomenių vadovybėmis, ryškiau matyti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės siekimų ir dirbamo darbo visuma. Malonu pastebėti, kad Bendruomenė, prigydama ir giliau leisdama į gyvenimą savo šaknis, vis plačiau ir drąsiau imasi Lietuvos laisvinimo, lituanistinio švietimo, tautinės kultūros ir kt. darbų, arba šiuos darbus ji pati atlikdama, arba patalkindama, arba koordinuodama ir t.t. Naujųjų Metų proga PLB Valdyba nuoširdžiai linki visų kraštų lietuvių bendruomenių darbuotojams ir toliau ryžtingai bei ištvermingai eiti Lietuvių Chartos rodomu keliu, veržiantį į Lietuvos laisvę ir tautinės gyvybės išlaikymą, ir dėkoja visiems tiems, kurie prisiminė ją, jos pirmininką J. Bačiūną ir kitus narius savo sveikinimuose bei linkėjimuose.

LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

PLB Valdyba, 1964 gruodžio 11 d. posėdy susipažinusi su atėjusiais siūlymais, sugestijomis ir viešumoj besireiškiančiomis nuotaikomis, pasiremdama Tabor Farmos 1964 rugsėjo 19-20 pasitarimų išvadomis, nutarė: 1. pasaulio lietuvių jaunimo kongreso laiką ir vietą derinti su 1966 m. įvykstančia trečiąja JAV ir Kanados lietuvių Dainų švente, 2. 1966 metus skelbti pasaulio lietuvių jaunimo metais, 3. artimiausiu laiku sudaryti pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengimo komitetą.

LITUANISTINIO ŠVIETIMO TYRIMŲ CENTRAS

PLB Valdyba, iš savo nario A. Mikulskio pranešimo ir gautųjų raštų susipažinusi su Chicagos lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos iškeltu lituanistinio švietimo tyrimų centro sudarymo siūlymu, 1964 gruodžio 11 posėdy priėjo prie tokių išvadų: 1. toks centras esamomis sąlygomis labai reikalingas, 2. bet centras, kaip atskira lituanistinio švietimo institucija, nesteigtinas, 3. centro funkcijos pavestinos jau esamai kuriai nors lituanistinio švietimo institucijai, dėl to pasitariant su paskirų kraštų lietuvių bendruomenių vadovybėmis.

Posėdy buvo išreikštas pasitenkinimas dėl gerai organizuotos ir pavykusios konferencijos. Ją sušaukė J. Ignatonio pirmininkaujama JAV LB Š-mo Taryba.

"PASAULIO LIETUVIO" VAJUS

PLB Valdyba leidžia "Pasaulio Lietuvį", kuriam skiriamas uždavinys būti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jungiamuoju orientuojamuoju ir informuojamuoju balsu. Valdyba nori, kad jis galėtų vis gerėti ir pasiekti lietuvius visuose laisvojo pasaulio kraštuose.

Šiam tikslui PLB Valdybos pirmininkas J. Bačiūnas švenčių proga paskelbė "Pasaulio Lietuvio" parėmimo vajų. Išsiųstuoju raštu jis kreipėsi: "PLB Valdyba ateinantiems metams "Pasaulio Lietuvio" prenumeratą nustatė du dolerių. Ši suma, tikimės, niekam nebus per didelė. Tačiau, kad Valdyba galėtų sėkmingiau savo uždavinius vykdyti ir minėtą biuletenį paversti dvasiniu viso pasaulio lietuvių jungėju, mes drįstame iš Jūsų prašyti vienkartinės nors ir mažiausios papildomos aukos. Taip pat kviečiame būti "Pasaulio Lietuvio" ir Bendruomenės rėmėjais. Tokiu laikysime kiekvieną, paaukojusį ne mažiau kaip dešimtį dolerių".

Dr. NASVYTIS Į P. AMERIKA

1965 vasario 18-22 Sao Paulo mieste, Brazilijoje, įvyksta trečiasis Pietų Amerikos Lietuvių kongresas. Atsiliepdama į kvietimą, PLB Valdyba 1964 gruodžio 11 posėdy savo atstovu į kongresą išrinko vicepirm. visuomeniniams reikalams dr. Algirdą Nasvytį.

VI-ja

★

Pasaulio Liet. B-nės pir-kas p. J. Bačiūnas su žmona išvyko atostogų į Havajus ir čia išbus iki vasario pabaigos. Ta pačia proga sveikina Australijos lietuvius ir prašo Mūsų Pastogę siųsti jo nauju adresu.

GYDANT PRAEITIES ŽAIZDAS

1952 m. Mūsų Pastogės Nr.187 buvo paskelbtas staipsnelis "Melbourne begyvenant", pasirašytas Bendruomenės Tarno. Tame straipsnyje tarp kita ko pasakyta: "Lietuvės moterys, susibūrusios į Socialinės Globos Moterų Draugiją šluosto išvargusio tautiečio veidą lankydamos ligonius ir guosdamos nelaimėn patekusius. Buvo skelbta, kad tokiam tikslui yra speciali rinkliava bažnyčioje. Deja, minima Soc. Gl. Moterų Draugija dar nėra gavusi nė vieno peno..."

Soc Globos Moterų Draugija "M.P.." nr. 191 1952 metais patalpino pareiškimą, kad bažnytinė rinkliava augščiau minėtiems tikslams nebuvo daroma ir todėl žinutė esanti neteisinga.

Neteisingos žinutės paliestas Melbourno liet. kat. kapelionas kun. P. Vaseris prašė iš "M.P." redakcijos ar leidėjo satisfakcijos dėl jam padarytos moralinės skriaudos.

Mūsų Pastogės leidėjas —ALB Krašto Valdyba 1953.4.3 d. posėdyje tuo reikalu užprotokolavo, kad "kun. P. Vaseris galėjo turėti pagrindo užsigauti" ir buvo padarytas nutarimas tuo reikalu paskelbti pareiškimą, suteikiantį kun. P. Vaseriui satisfakciją.

Šiuomi uždelstas iki šiol paskelbti Krašto Valdybos nutarimas skelbiamas ir tuomi kapelionui satisfakcija yra padaroma.

Kaip lietuviai sveikina

Pagrindinis žodis yra **sveikas** ir **sveikinu.**

Prie žodžio sveikas paprastai pridedamas ir **gyvas,** taigi turime gana dažną dviejų žodžių pasveikinimą **sveikas gyvas!** Vartojama ir daugiskaita **sveiki gyvi!** Daugiskaita sveikinamas kartais ir vienas žmogus, būtent kai sveikinamasis yra vyresnis žmogus ar kurį sveikintojas gerbia. Taigi čia turime tokią pat mandagumo daugiskaitą, kaip ir kitais atvejais, pvz. **Jūs** vietoj **tu** ar **prašom sėstis** prašant kad ir vieną žmogų.

Sveikinant dažnai sakoma kartu ir sveikinimo priežastis ar proga, pvz. **sveiki sulaukę šv. Kalėdų, Naujų Metų!** O Donelaičio Pričkus taip sveikina savo būrus:

Sveiks, svieteli margs! šventes pavasario šventęs;

Sveiks ir tu, žmogau! sulaukęs vasarą mielą.

Rygiškių Jonas teikė dar sveikinimo formulę, sudarytą iš veiksmažodžio **sveikinu** ir siekimo kilmininko, pvz. **sveikinu N. Metų! Sveikinu vardadienio!** Tačiau ši sveikinimo formulė neprigijo. Ypač neįprastai skamba pvz. **sveikinu laimėjimų!** Dėl to dažniau, nors ir gal pagal svetimą pavyzdį, sakoma **sveikinu su N. Metais, su Kalėdom, su laimėjimais** ir pan.

Su sveikinimais yra susiję ir linkėjimai. Geriant pvz. sakoma **sveiks!** ar **būk sveikas!** Atsakoma į **sveikatą** (ne **ant sveikatos**).

Atsisveikinant sakoma **lik sveikas** ar **likit sveiki,** taip pat **sudiev, viso labo, viso gero, iki pasimatant, iki pasimatymo.**

Visi šie sveikinimų bei linkėjimų žodžiai ar formulės yra, galima sakyti, tarptautiniai, nes daugelis tautų tais pačiais žodžiais sveikinasi ir reiškia linkėjmus. Pvz. vietoj mūsų **sveikas, sveikinu** kiti irgi vartoja tos pat reikšmės žodį: lot. **salve,** r. **zdorov, pozdravliaju,** l. **pozdrawiam,** vok. **heil, a. hail,** taip pat **hello,** kurio pirminė reikšmė irgi yra **sveikas.** Lietuviškam **iki pasimatymo** kitose kalbose atitinka **Auf Wiedersehen, au revoir, dosvidanje, do zobaczenia.**

Arba mūsų **labas rytas, vakaras, laba diena, labanaktis** (taip pat sakoma **geras rytas, gera diena** ar **gerą rytą, gerą dieną,** vamus ir kitose kalbose, pvz. **good morning, guten Morgen, dobroje utro, dzien dobry (dobry ranek), bonjour,, labs rits** ir k.

Dažnai šie sveikinimo bei atsisveikinimo žodžiai yra religinės kilmės, pvz. mūsų **sudiev** kilęs iš **su Dievu,** frc. **adieu** iš **a Dieu,** vartoja taip pat ir vokiečiai **adieu, gruess Gott, a. good-bye** iš **God be with you, r. spasibo** (— dėkui) iš **spasi Bog — saugok Dieve.** Plg. dar mūsų žmonių sveikinimą bei linkėjimą einant pro dirbantį žmogų **padėk Dieve** ar lat. **paldies** (— ačiū, dėkui) iš **palidz Dievs.**

L.D.

Mielus choristus

EDUARDĄ LAŠAITĮ ir IRENĄ VINEVIČIŪTĘ,

sukūrusius gražią lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikina ir laimingos ateities linki

"DAINOS" CHORAS.

Margumynai

KĄ ŽADA NAUJI METAI AUSTRALIJAI?

Daugelis Australijos gyventojų pasitiko naujus metus su viltimi susilaukti dar geresnio gerbūvio. Štai ką neša Australijai Nauji Metai pagal įvairius spėjimus ir lūkesčius.

Ir toliau užtruks pilnas aprūpinimas darbu.

Ir šiais metais visose srityse išliks daugiau negu vidutiniški uždarbiai.

Australija susilauks šiais metais apie 150.000 naujų ateivių iš įvairių Europos kraštų.

Tikimasi dar didesnių lengvatų įsigyti nuosavybei ir įsikūrimui.

Indonezija atšipins dantis į Maleziją ir tuo praeis pavojus Australijos pašonėje.

Australija stiprins glaudesnius prekybinius ryšius su Azijos kraštais, ypač Japonija ir Kinija.

Globaline prasme šiais metais tikimasi, kad

šaltasis karas tarp Vakarų ir Rytų kiek atslugs.

Amerika pirmaus tiek kariniais, tiek ir gamybiniais atžvilgiais visame pasaulyje.

pasirodys veiksmingų priemonių prieš žmonijos ligas pradedant sloga ir baigiant nenugalimu vėžiu.

★

Spėjama, kad 2000-siais metais Australija turės 25 milijonus gyventojų su nepaprastai augštu pragyvenimo standartu.

★

Kalėdų laikotarpyje potvynių metu įvairiose pasaulio vietose žuvo virš 2000 žmonių. Ypač nuo potvynių nukentėjo pietinės Indijos sritys.

★

Amerikos ambasados Canberroje pirmojo sekretoriaus 16 m. sūnus pabėgo iš namų ir slapstosi, nes nenori su tėvais grįžti į Ameriką.

Pajieškojimas

Juozas Ambrazą iš Kauno, dabar gyvenantį Australijoje, pajieško Valentinas Vaškelis iš Lietuvos. Jis pats arba žiną apie jį prašomi rašyti Ig. Bieliūnui, 7 Fifth Str., Ashbury, Sydney, N. S.W.

SALLY SALMINEN

KATRYNA

VERTĖ M. MIKALIŪNAS

(Tęsinys)

Vieną dieną ji atsisėdo lovoj greta vyro ir jam rankas ant pečių padėjusi prašomai tarė:

— Pažiūrėk į mane, Johanai. Negalvok apie nieką kitą, o tiktai klausyk, ką aš tau dabar pasakysiu. Nueik šiandien pas Erkssoną ir paprašyk, kad jis laikytų arklį paruošęs, kad prireikus galėtum tuojau jį gauti. Ar tu nenorėtum tai padaryti mano gerovei? Johanai, gi tai tavo kūdikis; argi nenori man nei trupučio padėti?

Liūdnas žmonos balsas paveikė Johaną, ir jis su pagarba pažiūrėjo į jos prašančias akis. Jis ištiesė ranką siekdamas kepurės ir nepaprastai rimtai pasakė:

— Gerai, Katryn, aš tuoj einu. Erikssonas kasa savo lauke duobę, ir aš ten su juo pakalbėsiu.

Jis nuėjo prie durų, bet padėjęs ranką ant skląsčio atsisuko ir dvejojamai paklausė:

— Sakyk... kuomet gi jis turi paruošti arklį?

— Ak, Johanai, — kiek nervingai nusijuokė Katryna, — mes gi negalim nustatyti valandos, kuomet prireiks. Duok tiktai Erikssonui žinią, jis jau pats viską suvoks.

— Oll rait!

— Johanai!...

Jokio atsakymo.

— Johanai!

— Hm? — pasigirdo iš lovos, kur Johanas miegojo pakišęs galvą po priegalviu.

— Johanai, nubusk! Mums reikia prbuvėjos.

Vyras atsisėdo lovoje ir dar ne visai pakirdęs, suveltais plaukais, išsigandusiomis akimis žiūrėjo į žmoną.

— Pribuvėjos?

Vienu šuoliu jis išlėkė iš lovos ir blankioje, pro langą besiskverbiančioje šviesoje pradėjo skubiai rengtis. Jis nusitvėrė kybojusias prie krosnies kelines ir pradėjo jomis autis, ilgai painiodamas kojas ir kišdamas jas ten, kur nereikia, kol jam pavyko tinkamai įsisprausti į kelines. Jis atrodė išsigandęs ir sumišęs; Katryna gulėdama lovoj ir matydama jį tokį sujaudintą, pajuto, kaip joje kilo banga šilto jausmo tam žmogui. Dabar ji labai aiškiai suprato, kad ją ir vyrą jungią kažin koki saitai, kurie, nepaisydami visų vargų ir nesutarimų, riša juos labai tvirtai. Gražus, malonus šypsnys nuslydo jos lūpomis, ir Johano suvelta ir išgąsdinta išvaizda sukėlė kažinką panašaus į juoką. Užmiršęs kepurę jis išbėgo pro duris. Katryna girdėjo aidint kalno skardžiu jo žingsnius. Paskui viskas nutilo.

Johanas nubėgo pakalnėn ir pasuko į Eriksonų kiemą. Jis apibėgo namą aplinkui ir pabeldė į mažą langelį. Jam teko ilgai belstis, kol name atkruto gyvybė. Už lango jis pamatė gražų, bet dabar piktą jaunosios šeimininkės veidą.

— Ką tai reiškia? Ar jau savo namuose nebegalima ramiai miegoti? Kas yra?

— Pribuvėjos, — iššvokštė uždusęs Johanas.

— Na tai kas?

— Tėvas žadėjo paskolinti man arklį.

— Nuostabu, Erikas man nieko apie tai nesakė. Jis yra išvykęs sausumon, ir aš tau nieku negaliu padėti. Nordkvistas arba Svenssonas, kuriems jūs daugiausia dirbate, turėtų duoti jums arklį.

Ji atsitraukė nuo lango, o Johanas sumišęs stovėjo tamsoje drebėdamas nuo šalčio. Bet paskui, per daržus, jis nubėgo, kiek tik kojos neša, pas Nordkvistą ir pasibeldė į virtuvės langą. Viena tarnaičių atidarė duris ir paklausė:

— Ar tai tu, Johanai? Ko nori?

— Ar aš negaučiau pasiskolinti arklio pribuvėjai parvežti? — stenėjo jis.

— Ak, Dievuli! Palauk!

Mergina nuėjo atgal į namą. Po kelių minučių ji grįžo, ir Johanas sutiko ją neramiu žvilgsniu.

— Kapitonas sako, kad tau reikėjo apie tai anksčiau pakalbėti ir kad jo arkliai yra per smarkūs, kad tu jais galėtum važiuoti.

Johanas drebėjo:

— Tai aš — negausiu arklio?

Taip atrodo. Kiaulystė! Geriausia, pabandyk pas Svenssoną.

Johanas leidosi toliau, eidamas stačiai per aikštę į Svenssono namus. Pats kapitonas atsiliepė į jo beldimą, bet išgirdęs Johano prašymą jis liūdnai atsakė:

— Man labai gaila, bet aš tau, berneli, stačiai pasakysiu, koks dalykas. Pats velnias nesiųstų tokiu metų laiku arklių išmuštais ir šlapiais keliais Longnesan. Pabandyk pas Nordkvistą, gi jam tu dirbai miške.

Johanas neteko žado. Tuomet jis prisiminė Sefferį ir nubėgo tekinas toliau.

— Dieve mano! — su ašaromis balse sudejavo jis bėgdamas per arimus į Ištirpus sniegui visi tarplysviai buvo pilni vandens ir po kojomis lūžo plonas, per naktį užsitraukęs ledas. Jis perlipo tvorą ir atsidūrė Sefferių kieme. Bergždžiai jis beldėsi į visus langus. Pradėjo belstis į duris kiek tik turėjo jėgų. Pagaliau pats senis Sefferis atėjo prieangin. Juokingai atrodė senukas su purvinomis apatinėmis kelinėmis, su dideliais lopais ant kelių. Jo ilga barzda pasišiaušusi kyšojo pirmyn, o utelės šliaužiojo kaklu ir krūtine.

— Kas ten beldžiasi? — paklausė jis.

— Aš, kalno Johanas, — pusiau verkdamas atsiliepė Johanas.

— Ak, tai tu! Kokia nelaimė nutiko?

— Ar nepaskolintute man arklio pribuvėjai parvežti?

— O, tai toks reikalas! Žinoma, žinoma, kaip sakė Ieva. Užeik, bernužėli, tu gausi arklį. Duok tik man kiek apsirengti.

Johanas įsekė vidun paskui Sefferį. Senukas nuėjo kitan kambarin, o jo vietoj atsirado žmona. Ji ėjo užsimetusi pilką su raudonomis juostomis megztą sijoną, vilkdama senas šlepetes grindimis. Ant pakaušio kyšojo kuokštas pilkų plaukų.

— Mes vakar kepėm duoną ir aš krosnin pastačiau puodelį su kava, ji bus dar šilta. Išgerk Sefferių sodybą. puoduką, kol lauksi tėvo, — tarė ji.

Johanas paėmė paduotą jam kavą ir stačiomis supylė ją į save.

Močiutė stovėjo prie krosnies susidėjusi rankas ant pilvo. Ji kalbėjo rūpestingos motinos balsu:

— Taip, taip, vargšė Katryna, atėjo ir jos eilė. Taip, tai nėra labai lengva, kai užeina, bet užtat vėliau būna džiaugsmo. Bet dėl Dievo, bernužėli, kaip gi tu tokiais keliais ligi Longneso prisisieksi? Tenai taip pelkėta, na, ir keliais šiemet niekaip išbristi negali.

Jaunasis Kalle Sefferis nukabino galvą nuo viršutinių gultų.

— Kas atsitiko? Apie ką kalbama?

— Tėvas žadėjo Johanui paskolinti arklį. Jam reikia parsivežti pribuvėją.

— Ak, po šimts pypkių! Gulk, tėve! Johanai, eik namo pas žmoną, aš parvešiu pribuvėją!

Jis nušoko nuo gultų ir per porą minučių buvo pasiruošęs. Motina padavė jam teptinius batus, stovėjusius ant krosnies, ir jis juos užsitempė ant kojų.

— Teisingai, Kalle, tu esi pratęs prie arklių, — pasakė ji.

(Bus daugiau)

PAŽINKIME ŽEMĘ

Paruošė Verus

PAŽINKIME ŽEMĘ

Pradžia — Daugelis mokslininkų laikosi teorijos, kad žemė atsirado, kai kita žvaigždė susidūrė su saule arba pakliuvo į jos orbitą. Toji žvaigždė sukėlusi didelius bangavimus saulėje net atplėšdama didelius jos gabalus, kurie vėliau virto saulės planetomis.

Pasikeitimai — Žemė nuolat keičiasi. Žemės drebėjimų ir kitų priežasčių verčiami kalnai įdumba, lygumos iškyla sudarydamos naujas kalnų grandines. Upės keičia savo vagas ir suneša milijonus tonų žemių kiekvienais metais į jūras. Lietūs yra pats svarbiausias akstinas, keičiąs žemės paviršių.

Žmogus — Pirmieji žmonės žemėje gyvenę labai skurdžiose sąlygose. Daugiausiai jie gyveno urvuose neįsivaizduojamai sunkiose aplinkybėse. Bet jie prisitaikė ir vėliau, išmokę gamintis ugnį, savo buitį nepaprastai pagerino.

(Bus daugiau).

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

Australijos Lietuvių krepšinio rinktinė

LAIŠKAS IŠ ČIKAGOS — *Rašo Jonas Šoliūnas*

KAUTYNĖS SU RAKETE

(APIES TALO TENISĄ CLEVELANDE)

Negalime burnoti. Šie — 1964-ji metai Šiaurės Amerikos sporto šeimai vieni iškiliausiųjų. Ypatingai pasižymėjo vadinamieji krepšininkai — atsimenate juos? Tas jų iškilusis žygis tai ir nustelbė sporto šakas, bet dabar ir kitokio plauko sportininkai pradeda atsigauti.

Štai, Clevelande gruodžio 12-13 d.d. įvyko "dešimtuko" turnyras. Tokia jau tradicija: nesvarbu, kiek tame turnyre žaidikų bedalyvautų, vistiek vadiname jų "dešimtuku". Šį kart vyrams vieno pritrūko, o moterų giminės tesuvažiavo vos pusė dešimtuko. Bet ir to užteko. Turnyras buvo pravestas "round robin" sistema ir žaidėme... du kartus kiekviens prieš kiekvieną. Bent prisižaidėme! Kur tau! Tai buvo tikras ďarbas su antvalandžiais bet be atlyginimo. Na ir kovėmės — dvi ištisas dieneles!

ŠTAI, KAS BUVO, KAS NUTIKO

Po ilgų ir permainingų kovų pagaliau paaiškėjo, kad pirmoji vieta priklauso vis dėl to mūsų sporto sąjungos (FASKO) pirmininkui Jaunučiui Nasvyčiui. Jam laimėjus mes pralaimėjusieji nutarėme jo daugiau į valdžią nerinkti. Gal tada nusiramins.

Moteriškos giminės augščiausią vietą antrąkart iš eilės paveržė mūsų meisterė jaunoji Elena Sabaliauskaitė. Tai nieko nuostabaus. Nors ji ir ne valdžios žmogus, bet ir taip gerai žaidžia. Tiek gerai, kad 1965-siais metais atstovaus Kanados moterų rinktinę pasaulinėse pirmenybėse. Tai bus bene didžiausias mūsų stalo tenisininkų laimėjimas.

Labai daug galėč pasakyti apie kiekvieną turnyro dalyvį. Žinoma, daugiausiai turėčiau ir norėčiau pašnekėti tai apie... save. Tačiau kuklumas (hm hm) ir... bloga vietelė (tegul jį kelmai!) neleidžia čia jums apie savo nuotykius viską iššnekėti. Vis dėl to, nesigirdamas noriu pastebėti, kad aš labai gerai žaidžiu, ypač prieš silpnuosius, bet turnyre buvo net septynetas už mane geresnių. Tai taip man ir teko netikėtai užimti prieš-paskutinę vietelę... Ką darysi, geriau negu nieko.

Buvo daug netikėtumų turnyre. Sakysime, manasis ir dar pora kitų vežėmės turnyran "slaptus ginklus" — tokias raketes, kurias naudoja tik azijatai. Bet mūsų draugai tai tikri azijatai! Neturi jie jokio mandagumo: ir jie atsivežė tokias pat raketes! Tiems slaptiems ginklams suvienodėjus jau pirmąją turnyro dieną mes silpnesnieji pasidavėm likimui ir nutarėm, kad turnyrą laimės toks Jonas Kavaliauskas. Jums jo asmenybė nežinoma, bet jis vis tiek geras vyras. Net gražų pirmą vardą pasirinkęs, lygiai kaip mano!

Kavaliauskas pirmą dieną nukirto visus ir užbaigė dienos darbą su 8:0 pasekme.

Netoliese buvo atsilikus ir Nasvyčių šeima: sūnus Vytukas — 16 metų ir tėvas Jaunutis, uždirbę 6 laimėjimus ir teprakišę vos porą partijukių. Trečioje vietoje įsikibęs laikėsi mūsų iškilusis daugkartinis meisteris Pr. Gvildys i Kanados.

AR VERTA NEULIOTI?

Kai mūsų krepšininkai buvo Australijoje, tai, gink, Dieve, geriausias prieš rungtynes nieko stipresnio ir pauostyti negavo. Už tat, sako, gerai ir žaidė. Bet šitoji taisyklė negalėjo išgelbėti Kavaliausko. Faktinai nutiko priešingai. Kavaliauskas išmiegojo, išsiilsėjo, atėjo antrąją dieną ir... pralaimėjo. Šis jaunuolis prašveitė trejetą rungtynių (prieš Pr. Gvildį ir Nasvyčius) ir nieko daugiau nepešė, kaip tik teisę dalyvauti persižaidime dėl pirmosios vietos.

FASKO pirm. J. Nasvytis ir antrąją dieną sukovojo kietai, tepralaimėdamas tik Pr. Gvildžiui. Ir jis įsikrapštė į persižaidimo ratelį.

Ir trečiasis persižaidime dėl meisterystės buvo Pr. Gvildys. Pastarasis, pirmąją dieną, prakišęs net tris susitikimus, antrą dieną atsibudo ir įkirpo visiems.

Persižaidime burtai lėmė pirmiausia Kavaliauskui susitikti su J. Nasvyčiu. Daugelis būtų nė šilingo "nebetinęs" (ne Šilingo, you wise guy) už Nasvytį. Vis dėlto galima buvo pinigėlio padaryti. Kavaliauskas labai gerai kerta ir turi neįveikiamą "loop — drive" (tai toks keistas kirtimas, kai kamuolys grąžinamas labai augštai ir priešininkas negali jo grąžinti atgal. Dažniausiai priešininko geriausias atsigynimas tokiu atveju yra atsinešti nukritusį kamuoliuką. Viskas!). Deja, tas baisusis kirtimas Kavaliausko neišgelbėjo, nes Nasvytis jį privertė gintis. Netekęs savo geriausio ginklo Kavaliauskas pasidavė ir pralaimėjo 2:1.

Ir atėjo atsiskaitymo valanda. Turnyro baigmėn dėl pirmosios vietos ir visokiausių taurių stojo kovoti Pr. Gvildys prieš J. Nasvytį. Kaip toji kova vyko, papasakosiu kitame laiške.

LIETUVA PRIEŠ ITALIJA

Tokio vykstant tarptautinei olimpiadai, Castelnuovo (Ital) liet. jaunimas stojo į rungtynes su vietine italų futbolo komanda. Buvo kovojama dėl taurės, kurią paskyrė Castelnuovo Sportinių Organizacijų sąjunga. Lietuvos garbę gynė kap. K. Kivėnas (čikagietis) ir žaidikai J. Repšys, Z. Žebelys, G. Barauskas iš Anglijos ir R. Bartaška, Alb. Pušys, R. Mickevičius, P. Butkevičius ir Ed. Budrys iš Vokietijos. Nors ir teko sunkiai kovoti, vis tiek lietuviai laimėjo 5:2. Taurę, ant kurios buvo įrašyta LITUANIA, lietuviams įteikė pats sportinių organizacijų pirmininkas senjoras Bargetto. (E.L.)

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

XV-ji SPORTO ŠVENTĖ

Šventė pradėta pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Čia dalyvavo klubai su savo vėliavomis ir dauguma sportininkų uniformuoti.

ATIDARYMAS

Iškilmingas ir reikia pasakyti labai įspūdingas penkioliktosios Sporto Šventės atidarymas įvyko gruodžio 27 d. Viktorijos krepšinio sąjungos stadijone stebint tūkstantinei miniai melbourniškių ir svečių, atvykusių iš visos Australijos.

Į stadijoną su klubų vėliavomis įžygiavo Adelaidės, Geelongo, Hobarto, Sydnejaus ir Melbourno lietuviai sportininkai bei tautinių šokių šokėjai. Pagerbus Australijos, Lietuvos ir olimpinę vėliavas šventės dalyviai ir žiūrovai sugiedojo Lietuvos Himną.

A. Bladzevičius, Varpo klubo pirmininkas kaip šeimininkas, pasveikino šventės dalyvius ir visus susirinkusius į atidarymo iškilmes. Krašto Valdybos p-kas p. I. Jonaitis irgi tarė šiltą sveikinimo žodį, palinkėdamas geriausios sėkmės sportininkams, išlaikyti 15-kos metų švenčių tradiciją ir garbingai atstovauti lietuvišką sportą šiame krašte. Kreipdamasis į tautinių šokių šokėjus jis pabrėžė festivalio organizatorių A. Karazijienės ir B. Lapšienės atliktą milžinišką darbą ir perdavė linkėjimus ir sveikinimus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu. Šios šventės dalyvius ir šokėjus pasveikino ALB Krašto Kultūros Tarybos tautinių šokių sekcijos vadovė p. B. Lapšienė ir Melbourno taut. šokių grupės vadovė p. A. Karazijienė. Kalbėjo taip pat ir australas, Viktorijis krepšinio sąjungos atstovas, pabrėždamas lietuvių nuopelnus ir įnašus Australijos krepšiniui.

Atidarymas XV-ją sporto šventę ALFAS valdybos p-kas p. J. Jonavičius pasidžiaugė šventės dalyvių gausumu, pabrėžė klubų pastangas organizuojant šventę ir perdavė Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio vadovo V. Adamkavičiaus sveikinimus. Jis čia pat įteikė ALFAS Valdybos sidabro ženkliukus nusipelniusiems sporto darbuotojams. Šiuo ženklu buvo apdovanoti Varpo klubo pasiūlytieji kandidatai: A. Bladzevičius, J. Červinskas, V. Lazauskas ir Hobarto Perkūno A. Andrikonis. Taip pat sidabrinis ženkliukas įteiktas ir ALFAS Valdybos nariams V. Baltučiui ir ilgamečiam Adelaidės Vyties klubo pirm-kui J. Jaunučiui.

Sporto šventės atidarymas buvi pravestas drauge su tautinių šokių festivaliu. Pirmiausia pasirodė mūsų tautinių šokių šokėjai. Po jų sekė sportinės varžybos. Apie juos bus parašyta išsamiai vėliau. Tuoj po atidarymo ir tautinių šokių festivalio buvo pravestos krepšinio varžybos: Melbourno Varpo krepšininkai įveikė Geelongo Vytį 45:28 santykiu, o Adelaidės Vytis pasirodė pranašiau prieš Sydnejaus Kovą jį įveikdamas 75:57.

Vakare Richmond rotušėje įvyko šventės dalyvių susipažinimo vakarienė. Prie vaišingai apkrautų stalų sportininkus sveikino Krašto Valdybos narė p-lė Daiva Labutytė, ALFAS Valdybos pirkas J. Jonavičius, tautinių šokių sekcijos seniūnė Kultūros Taryboje p. B. Lapšienė, Melbourno apylinkės pir-kas J. Pelenauskas, kun. P. Vaseris, Melbourno tautinių šokių vadovė p. A. Karazijienė ir skautų vardu p-lė Rasa Žižytė.

Varpo klubo pir-kas A. Bladzevičius perdavė įvairių organizacijų sveikinimus ir pristatė vaišių dalyviams klubų atstovus. Gražiai pasveikino Geelongo apyl. pir-kas J. Gailius ir dabar Amerikoje gyvenantis geelongiškis sporto darbuotojas B. Jonušas. Čia buvo perskaityta ir teniso veterano A. Remeikio telegrama. Dėl ligos jis negalėjęs atvykti ir dalyvauti sporto šventėje. Po puikios vakarienės įvyko ir smagus pasišokimas.

ŠVENTĖS UŽDARYMAS

Po penkių dienų varžybų krepšinio, tinklinio, stalo, lauko teniso ir šachmatų sporte, kur nestokojo staigmenų, šventė užbaigta žaidynėmis lietuvių krepšinio rinktinės prieš estų rinktinę, pastarąją įveikdami 65:44 santykiu.

Varžyboms pasibaigus į aikštę įžygiavo ir čia jiems išsirikiavus buvo įteiktos dovanos ir įvyko sporto šventės uždarymas.

Varpo klubo pirmininkas A. Bladzevičius pabrėžė tradicinių sporto švenčių puikius rezultatus ir išreiškė giedrias viltis ateičiai. "Mūsų Pastogės" redaktorius pasidžiaugdamas nuoširdžiu sporto skyriuje nuoširdžių bendradarbių talkininkavimu įteikė Krašto Valdybos skirtas premijas uoliausiems Sporto skyriaus bendradarbiams: Baliui Nemeikai, Robertui Sidabrui ir Rimui Gailiui. Melbourno Lietuvių Klubas apdovanojo Adelaidės tautinių šokių grupės šokėją M. Keršytę už gražiausius tautinius drabužius.

ALFAS Valdybos pir-kas J. Jonavičius sveikino varžybų laimėtojus ir įteikė trofėjus. Padėkojęs sportininkams, žiūrovams ir Varpo klubui už darniai praėjusią sporto šventę p. Jonavičius pristatė uždarymo dalyviams naują ALFAS valdybos, kuri ateityje vadinsis Australijos Sporto Sąjungos Valdyba, pirm. Albertą — Bladzevičių.

Jis painformavo apie Amerikos lietuvių dovanas — trofėjus ateities varžybose — Jono Šoliūno vyrų ir moterų stalo teniso nugalėtojams ir R. Gaškos geriausiam ir sportiškiausiam krepšininkui.

J. Šalkauskas, nuoširdus Varpo klubo rėmėjas, įteikė dovanas pažangiesiems krepšininkams Varpo jauniams. K. Baltokas, XV-sios Sporto Šventės ženkliuko projekto autorius apdovanotas garbės ženkliuku.

Pereinamoji sporto švenčių laimėtojų taurė atiteko Adelaidės Vyties klubui visam laikui, nes klubų atstovai nutarė varžybų laimėtojų nebevertinti pirmenybių taškais. Ta pačia proga painformuoti šventės uždarymo dalyviai apie klubų atstovų nutarimą apdovanoti ALFAS Valdybos sidabriniais ženkliukais nusipelniusius sporto darbuotojus Sydnejuje: V. Augustinavičių, V. Binkį, D. Kriaucevičių, A. Šimaitį ir "Mūsų Pastogės" Sporto Skyriaus redaktorių A. Laukaitį. Nutarta sidabrinį ženkliuką įteikti ir Varpo klubo garbės nariui, Australijos lietuvių organizuoto sporto pradininkui Leonui Baltrūnui.

A. Bladzevičius, Varpo klubo ir A.L.S.S. Valdybos pirmininkas, padėkojo ALFAS Valdybai už atliktą darbą ir perdavus olimpinę vėliavą sekančios sporto šventės organizatoriui Geelongo Vyties klubui, XV-ji Sporto Šventė užbaigta Lietuvos Himnu.

R. Sidabras

Adelaidės Vytis — pats stipriausias liet. klubas Australijoje, šventėje beveik visur išėjęs laimėtoju.

EUROPIETIS SPECIALISTAS
OPTIKAS
Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourno Town Hall)
Tel. 63-2231

RELIATYVUS LAIKAS

Ne visi vienodai skaičiuoja metus. Turkijoje, Irane, Irake, Afganistane ir daugelyje kitų Rytų šalių, kur yra paplitusi musulmonų religija, metai skaičiuojami nuo Mahometo bėgimo iš Mekos į Mediną, laikant kad tai įvyko 622 mūsų eros metais.

Kai kurios religinės grupės tebeskaito metus nuo "pasaulio sutvėrimo", tikėdamos, kad pasaulis buvo sutvertas 5509 m. prieš mūsų erą.

Seniau buvo dar daugiau metų skaičiavimo sistemų. Graikai metus skaičiavo olimpiadomis. Taip vadinosi visos Graikijos sportinės žaidynės, kurios įvykdavo kas ketveri metai. Pirmoji olimpiada buvusi 776 m. prieš mūsų erą. Romėnai metus skaičiavo nuo Romos įkūrimo — 753 m. pr. m. e.

Senovės kiniečiai metus skaičiuodavo nuo 2379 m. pr. m. e., mongolai — nuo mūsų eros 1027 m.

Pirmaisiais mūsų eros amžiais Viduržemio jūros baseino šalyse metai buvo skaičiuojami įvairiai: Romos imperijos centre — nuo Romos miesto įkūrimo, Graikijoje — nuo pirmosios olimpiados, Judėjoje — nuo "pasaulio sukūrimo". Vėliau prisidėjo dar Aleksandrijos metų skaičiavimas nuo 284 m. rugpjūčio 29 d. Atsiradusios krikščionių bendruomenės skaičiavo metus irgi nuo "pasaulio sutvėrimo". Toks kalendorių įvairumas sudarydavo didelių nepatogumų. Buvo reikalas nustatyti vieningą metų skaičiavimo sistemą.

To darbo ėmėsi vienuolis Dionisijus Mažasis. Jis pasiūlė metus skaičiuoti nuo "Kristaus gimimo" ir be niekur nieko pareiškė, kad tai įvykę prieš 532 metus. Šį skaičių vienuolis paėmė vien todėl, kad jis yra 19 ir 28 sandauga. Skaičių 19 astronomai žinojo kaip "Mėnulio ratą": kas 19-tieji metai Mėnulio fazės pasikartoja tą pačią mėnesio dieną: pavyzdžiui, jeigu 1939 m. gegužės 3 d. buvo pilnatis, tai ir po 19 metų — 1958 m. gegužės 3 d. buvo pilnatis. O skaičius 28 — tai "Saulės ratas": kas 28-eri metai mėnesio dienos buvo tomis pačiomis savaitės dienomis; pavyzdžiui, jei 1930 m. gegužės 1 d. buvo ketvirtadienis, tai ir po 28 metų — 1958 m. gegužės 1-oji — ketvirtadienis.

Tuo būdu kas 532 metai toms pačioms mėnesio dienoms atitiks tie patys savaičių pavadinimai, taip pat ir tos pačios Mėnulio fazės.

Ši skaičiaus 532 savybė padėjo lengvai apskaičiuoti daugeliui metų pirmyn Velykų šventės datą. Vienuolis Dionisijus užsiiminėjo Velykų apskaičiavimu, todėl jis ir pasiūlė laikyti, kad Kristus gimė prieš 532 metus ir nuo tada skaičiuoti metus.

Bet kaip ir daugelis naujovių, šis pasiūlymas negreit prigijo. Pirmą kartą bažnytiniuose dokumentuose sutinkamas metų skaičiavimas nuo Kristaus gimimo tiktai 742 metais. Plačiau naujas skaičiavimas pradėtas taikyti popiežių raštuose tiktai X a., bet greta būdavo nurodoma ir metai nuo "pasaulio sutvėrimo".

(Klv.)

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,

10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 — sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

Kanadoje visokių rūšių loterijos uždraustos, bet nedraudžiama krašto gyventojams bandyti laimę kitų kraštų loterijose. Net ir laimėjusieji už laimikius neapdedami valstybiniais mokesčiais.

BEPRASMINGA REVOLIUCIJA

Tai įvyko prieš vienerius metus Vilniuje. Spalio Revoliucijos metinių dieną, lapkričio 7, suvaryti Lietuvos sostinės darbininkai ir tarnautojai, moksleiviai ir studentai žygiavo miesto gatvėmis. Žygiuoti nuobodu, rudenį šaltoka, bet atitinkamų darbuotojų uoliai sekami, dirbantieji bijo susilaukti nemalonumų tarnybose, studentai nustoti savo stipendijų ir... pražygiuoja savo įkyrią pareigą. Pereitų metų eisenoje ne vieno lietuvio širdį staiga maloniai pakuteno vaizdas: ant balto mūro didelėmis raidėmis buvo užrašyta — "TEGYVUOJA NEPRIKLAUSOMA LIETUVA". Užrašas netrukus, žinoma buvo nuplautas, bet tūkstančiai žygiuojančiųjų šūkį matė ir ne vienas jų, gal, susimąstė ko iš tikrųjų yra vertas laisvas ir nepriklausomas liaudies gyvenimas ir ko verta toji revoliucija, kurios garbei jie buvo atvaryti vilktis miesto gatvėmis.

1917 metų Vasario Revoliucija, pašalinusi carą ir valdžion pastačiusi laikinąją Kerenskio vyriausybę, buvo natūrali, nes carizmas savo istorinį žaidimą jau buvo galutinai pralošęs. Tradicinė visuomeninė santvarka buvo iširusi, o nauja tvarka po revoliucijų ūmai nesusiformuoja. Rusijoje įsigalėjo suirutė, kuria pasinaudoję Lenino vadovaujami bolševikai smurtiškai nuvertė Kerenskio vyriausybę ir subolševikino Kareivių, darbininkų ir valstiečių tarybas, kas ir buvo pradėta vadinti Spalio Revoliucija.

Teoretiniai nepergeriausiai išstudijavęs Markso ir Engelso mintis, Leninas vis dėlto, atrodo, nuoširdžiai save laikė marksistu. Marksas, gi, buvo rašęs, kad Rusija bus paskutinis kraštas, kuriame įsigyvendins socializmas. Rusija dar radosi pereinamame tarpsnyje tarp feodalizmo ir ankstyvojo kapitalizmo, kur pirminė pramonės revoliucija dar nebuvo pilnai išbaigta ir kurios visuomeniniuose santykiuose vis dar vyravo paternalizmas. Tokioje žaliavoje daryti marksistiškai suprastą socialistinę revoliuciją buvo mažių mažiausiai nemarksistiška.

Valdžios pasiilgęs Leninas vis dėlto surado išeitį. Jis sugalvojo naują, marksizmą "pataisančią" doktriną. Jeigu palaidų Lenino minčių ir išsireiškimų rinkinį aplamai galima laikyti "leninizmu", tai šioji doktrina laikytina tokio leninizmo esmine dalimi. Nesvarbu, aiškino Leninas, kad Rusija iki socializmo dar nėra daaugusi. Mes istoriją dirbtinai "pastūmėsime" pirmyn ir profesionalų revoliucionierių dėka Rusijos imperijoje įgyvendinsime socialistinę revoliuciją.

Istorija tačiau yra neatlaidi ir kerštinga. Tai įrodo pastarųjų 47-nerių metų Sovietų Sąjungos patyrimas. Nors ir prisidegusi marksistinės terminologijos butaforija, Sovietija neišvengiamai turėjo išgyventi natūralaus istorinio vyksmo surogatus. Šalis yra supramoninta, susiformavo visuomeninės klasės su joms būdingais priešingumais, iš komunistinių funkcionierių ir biurokratų susidarė naujoji buržuazija. Kartu su pramonės revoliucijos įgyvendinimu, — panašiai kaip savo laiku Vakarų Europos kraštuose — šalyje tipiškai įsivyravo kraštutinis rusiškas šovinizmas, o su juo ir imperialistinės ambicijos. Tautų apsisprendimo teisę ir jų lygybę skelbęs Leninas, jau dvidešimtaisiais metais brutaliai užgniaužė jaunutes Kaukazo ir Turkestano tautų respublikas, jas prisijungdamas prie naujos savo imperijos. Dvidešimts metų vėliau su Pabaltijo kraštais panašiai pasielgė Lenino įpėdinis Stalinas. Imperialistinis grobuoniškumas pasirodė stipresnis už tuščiažodžiavimą idealais!

Bet kokia kaina visa tai pasiekta! Milijonai iššudytųjų, dešimtmečiai trukęs teroras, skurdas, badas, nuolatiniai nedatekliai, fizinis ir dvasinis žmonių prievartavimas... Be Stalino Revoliucijos, natūraliame istorijos vyksme, dabartinis Sovietų Sąjungos išsivystymo laipsnis tikriausiai būtų buvęs pasiektas anksčiau ir nepalyginamai žemesne kaina.

Stabdaužiai, sakoma paprastai daugiau naujų stabų prisistato, negu sudaužo. Leninas liko paskelbtas komunizmo šventuoju, o prie jo mauzoliejaus "tikintieji" atnašauja aukas. Jo inscenizuotos beprasmiškos revoliucijos metinių dieną Kremliaus pavaldiniai varinėjami miestų gatvėmis pagerbti tragiškas istorijos "greitinimo" pasėkas. (E)

Pranešimai

JŪROS DIENA
WOLLONGONGE

Wollongong ap-kės valdyba kartu su Sydney ateitininkais sausio 31 d. prie Wollongongo, Corrimal pajūryje ruošia tradicinę Jūros Dieną.

Svečių — didelių ir mažų iš arti ir toli — laukiam 10 val. ryto prie Corrimal Surf Club salės.

Dieną praleisime pajūryje; numatoma programa. 4 val. 30 m. visi renkamės prie salės vykti Wollongong Katedron pamaldom. Po pamaldų grįžtam ton pačion salėn vakariniam pobūviui.

Visą dieną veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais. Esant blogam orui visa programa vyks salėje. Visus prašom skaitlingai dalyvauti.

Wollongong Apyl. Valdyba

PARENGIMŲ KALEDORIAUS PAPILDYMAS SYDNEJUJE

Nors pereitame M.P. Nr. paskelbtame kalendoriuje to ir nėra, bet pranešame, kad liepos 17 d. (šeštadienis) priklauso Sydney Skautų Tėvų ir Rėmėjų Komitetui, kuris numato savo linksmavakarį Bankstowne.

Pajieškojimai

Australijos Raud. Kryžius pajieško Petro Valasinavičiaus, kuris, spėjama, turįs būti Australijoje. Žinantieji apie jį arba jis pats prašomi rašyti Mūsų Pastogės Redakcijai.

★

Magdalena Norkaitytė — Adomaitienė, gim. 1922 m. Liušių km. Žaliosios vls., Vilkaviškio apskr. Serganti buvo išvežta iš Vilkaviškio ligoninės su kariuomenės transportu. Jieško motina, gyvenanti Lietuvoje.

ALB BANKSTOWN APYLINKĖS RENGIAMAS

HAVAJŲ VAKARAS

ĮVYKSTA SAUSIO 30 D. DAINAVOJE (EAST TERRACE, BANKSTOWN)

Gros Havajų miškų muzika, šoksime palmių pavėsy, gaivinsimės liepsnojančiais ledais...

Programoje: New Zealand Ka-ku džiunglių šokis su gyvatėmis, premijos mergaitei ir berniukui (Mr. Havay!), gražiausiai vilkintiems havajietiškai, loterija ir kt. *Gros kontinentalinė vokiečių kapela. — Svečius pasitiks havajietės su vainikais.*

Įėjimas — £ 1.0.0. Čia įsiskaito havajietiškas punšas ir užkandis.

Stalų užsakymus priima: E. Eidėjus tel. 70 8365, T. Reisgienė — 70 3978, K. Stašionis — 77 6707, P. Sakalauskas 75 4289.

VISI PAS MUS — IŠ ARTI IR TOLI!

Bankstown Apyl. Valdyba

ŠŪVIS MŪSŲ NAUDAI

New Yorke lankėsi sovietinių rašytojų grupė. Vienas jos narys, "Literaturnaja gazeta" redaktorius Aleksandr B. Chakovsky, pakaltino Amerikos vyriausybę, kad ji vieno iš sovietinių rašytojų neįsileido. Korespondentai tada ištraukė iš redaktoriaus ir to neįleisto pavardę — Eduardas Mieželaitis. "Times" korespondentas Peter Kihss toliau narpliojo, kodėl E. Mieželaitis nebuvo įsileistas. Informacijas jis surinko net iš keturių šaltinių.

Pirmiausia pateikė Vliko laikomos Eltos pareiškimus. Eltos redaktorius Juozas Audėnas pateikė žinių, kad E. Mieželaitis buvo lankęsis Amerikoje 1960. Grįžęs parašė kelis palankius straipsnius apie Ameriką ir apie jos poetą Frost dar prieš jo mirtį. Bet jau 1962 Mieželaitis Vilniuje leidžiamoje "Pergalėje" paskelbė eilėraštį apie Brooklyno tiltą. Eilėrašty stengėsi įtikinti lietuvius, kad New Yorko miestas esanti supuvusi landynė, tiesiog vienas iš tamsiausių Dickenso puslapių, ir kad kapitalistinė Amerika jau eina paskutinius savo žingsnius.

Antras šaltinis — valstybės departamentas. Departamento pareigūnai pasakė pereitą savaitę, kad Mieželaitis buvo vienas iš mažos grupės rašytojų, kuriuos Sovietų Sąjunga parinko lankytis Jungtinėse Valstybėse pagal mainų sutartį, pasirašytą 1962".

"Pareigūnai sakė, kad departamentas nurodė Sovietų Sąjungai, jog šis poetas jau buvo lankęsis Jungtinėse Valstybėse. Departamentas pareiškė, kad pageidautų ko kito atvykstant, tačiau Mieželaitis galėtų čia lankytis kaip eilinis turistas. Sovietų atstovai, kaip sakė departamento pareigūnai, regimai buvo nepatenkinti ir lietuvio vardą išbraukė. Bet jokio pareiškimo nepadavė jam normaliai vizai gauti".

Trečias šaltinis — taip pat iš Washingtono, bet jo vardo korespondentas nepasako. Tas šaltinis pažymėjo, kad "Mieželaitis buvo Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas ir galėtų būti laikomas svarbiu prosovietinės hierarchijos nariu Lietuvoje. Jungtinės Valstybės tebepripažįsta egzilines Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybes, atsisakydamos sutikti su 1940 Baltijos valstybių pagrobimu".

"Šiose įstaigose buvo pareikšta, kad Mieželaičio priėmimas oficialioje delegacijoje pagal mainų sutartį galėtų būti keno nors palaikytas bent šiokiu tokiu sovietinės okupacijos pripažinimu".

Kadangi Mieželaičio eilėraštis buvo parašytas pagal Allen Ginsbergo eilėraštį apie Brooklyno tiltą, tai korespondentas teiravosi dar ir šio šaltinio. Tas tepasakė, kad 1960 buvo sutikęs grupę rašytojų, tarp jų galėjęs būti ir lietuvis poetas... Duodamas dar to eilėraščio vertimas su neaiškiu Ginsbergo komentaru.

★

Ši informacija buvo paskelbta New York Times 1964 m. gruodžio 6 d. numery.

(*Drbn.*)

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Šie metai pradėti gausiomis vedybomis. Įskaitant ir Eduardą Lašaitį su Irena Vinevičiūte, kurie vedė gruodžio 26 d., metų pradžioje Melbourne susituokė: Arūnas Žižys su australaite, Bernardas Jarašius su Vida Kuncaite, vedę Naujų Metų dieną. Sydnejuje pereitą savaitgalį vedė A. Migevičius su R. Šapronaite. Netrukus numatomos vestuvės H. Šliterio su Antuanete Baužaite, Vytenio Šliogerio su Astrida Adamsaite, Jono Šarkausko su Janina Kondrackaite (Vasario 27 d.). Kaip matome, senbernių eilės retėja.

★

Lietuvių sąskrydis Melbourne pasibaigė laimingai: be kelių pasikalbėjimų su policija ligi šiolei neteko girdėti jokių rimtesnių atsitikimų.

★

Meno Dienų leidinio rašiny apie Dailės parodą aprašyta pirmoji lietuvių dailės paroda, įvykusi 1953 m. Sydnejuje. Čia suminėti toje parodoje dalyvavusieji dailininkai, bet kažkodėl užmirštas paminėti dail. V. Meškėnas, anuo metu už savo kūrinį laimėjęs pirmą premiją.

★

Kūčių vakare Sydnejuje buvo suvažinėtas eismo nelaimėje lietuvis Bertulis, 50 m. amžiaus. Palaidotas gruodžio 31 d. Rookwood kapinėse.

★

Sausio 9 d. Sydney lietuvių Caritas apturėjo gana šaunų balių Auburn salėje. Gausių svečių tarpe matėsi ir eilė dar iš Melbourno subuvimų atklydusių lietuvių, vykstančių per Sydney namo.

★

Teko nugirsti, kad mūsų redaktorius apdovanotas šachmatų medaliu, kurį jam įteikęs Adelaidės "Vyties" šachmatų sekcijos vadovas P. Lukošiūnas, beviešėdamas Sydnejuje. Labai gražu, bet abejoju, ar apdovanotasis pažįsta šachmatų figūras!

★

"Sakė mane šiokį, sakė mane tokį" — šie dainos žodžiai dažnai kliūdavo Sydnejuje Algiui Plūkui, bet kai pasklido gandas, kad jis iš Melbourno nesugrįšiąs į Sydney, visiems nutirpo gyslos: kaip gi sydnejiškiai išsiverstų be Plūko?!

★

Nuo pirmadienio Frank's ketvirtasis moterų grožio salionas atidaromas pirmajame Bankstowno dangoraižyje — Compass Centre penktame aukšte. Mūsų Frankas plečiasi į šalis ir į aukštį!

★

Prieš akis pirmas šių metų ilgasis savaitgalis — sausio 30 — vasario 1 d.d. Sydnejiškiams dėl to neteks sukti galvų, kur dėtis: šeštadienį visus susems Havajų vakaras, o sekmadienį juos pragiedrins Jūros Diena Corrimal paplūdimyje!

Ku-ka

Šaunios vestuvės

Gruodžio 26 d. Wodongoje, Victorijos valstijoje, susituokė sydnejiškis Eduardas Lašaitis ir Irena Vinevičiūtė. Abudu yra jaunosios kartos susipratę jaunuoliai kuriuos lietuviška daina ir meilė gimtajam kraštui Lietuvai suvedė į lietuvišką šeimą. Eduardas dainuoja Sydnėjaus "Dainos" chore nuo pačių pirmųjų choro įsikūrimo dienų. Aktyvus dalyvis Sydnejuj savo laiku pagarsėjusių "Rožyčių", "Linksmųjų Brolių", narys Sydnejaus Apylinkės Valdyboje, Ateitininkų Vadybos pirmininkas ir organizatorius daugelio visokiausių parengimų ir pan.

Irena Wodongos miestelyje užaugusi ir ten mokslą išėjusi. Baigusi mokytojų seminariją mokytojavo Wodongoje ir prieš kiek laiko persikėlė į Sydnejų. Tik atvykus į Sydnejų Irena tuojau įsijungia į lietuvišką veiklą — dainuoja chore, mokytojauja lietuvių savaitgalio mokykloje. Taigi, abudu jaunavedžiai yra tikrai nuoširdūs lietuviai. Ypatingai jaunoji Irena tebūna pavyzdžiu visiems lietuviams jaunuoliams ir jų tėvams, gyvenantiems atskirais vienetais po plačią Australiją.

Savo laiku turėjau progos sutikti daug lietuvių šeimų, išblaškytų po įvairius provincijos miestelius. Jų vaikai, vieni gimę Lietuvoje, kiti Vokietijoje, o dar kiti Australijoje. Jų labai maža dalis turi bet kokių sentimentų savo kilmės kraštui. Vieni iš jų kalba lietuviškai, kiti tik truputį supranta, o lietuviu kartais net gėdinasi prisipažinti. Daugeliu atvejų šių jaunuolių tėvai teisinasi, kad tai esą vietinės sąlygos, kad čia nebuvę lietuvių, lietuviškų parengimų, nebuvę liet. pamaldų.

Įdomu, kas atnešė bet kokių parengimų į Wodongą? Viena yra aišku, kad susipratę tėvai, mylį savo kraštą, savo gimtuosius lietuviškus dirvonus, dainių apdainuotus berželius, išaugina ir vaikus susipratusiais lietuviais bet kuriose sąlygose.

Aš žinau eilę šeimų, pas kuriuos kas savaitgalį būdavo "labai linksma", bet nuvažiuoti į lietuvišką parengimą, minėjimą ar lietuviškas pamaldas, kad augantys vaikai išgirstų lietuvišką dainą, tam pas juos nebuvo nei laiko, nei pinigo... Nenuostabu, kad vaikai, užaugę panašiose sąlygose, gėdinasi ne tik lietuvių, bet ir savo tėvų.

Jaunieji Lašaičiai po savo povestuvinės kelionės grįžta į Sydnejų, kur nusipirkę savo namus ir čia pastoviai apsigyvens. Tikėkimės, kad vedybinis gyvenimas nesutrukdys jų pradėtų darbų lietuviškoje dirvoje.

A. Kramilius

LIETUVOJE

VERBUOJAMI DARBININKAI

Po poros mėnesių pertraukos okup. Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose paskelbta, kad vėl organizuotai telkiami įdarbininkai miško pramonės darbams į Karelijos autonominę respubliką ir į Kazachijos respublikos plėšinių statybas. Vėl paskelbti adresai, kur visi savanoriai gali kreiptis. Juos telkia Vyr. perkėlimo ir telkimo valdyba prie Lietuvos Min. Tarybos. (E)

495 INŽINIERIAI

1964 m. gruodžio 25 d. Politechnikos institutas Kaune išleido 495 jaunus inžinierius. Lietuvos laikraščiai paskelbė, kad 42 specialybių inžinieriai išvyko dirbti į chemijos įmones, statybas, mokslinio tyrimo įstaigas. (E)

★

Pagal Švedijoje turimas žinias, praėj. vasarą Kazachstano statybos darbuose dirbo 130 Estijos studentų. Jiems teko statyti javų sandėlius, gyvulininkystės tvartus, užbaigti seniau pradėtus statyti dvejus gyvenamuosius namus ir veterinarijos technikumo internato sienas. (E)

★

Ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje bei Estijoje 1964 metais buvo telkiami savanoriai įvairiems darbams Azijos srityse. Pagal švedijoje paskelbtus duomenis, tik dalis "savanorių" pasiunčiama miestų bei pramonės centrų statybai Kazachstane. Didesnioji dalis pabaltiečių iš Kazachstano buvo nukreipta į Tolimuosius Rytus, kur Amurske jiems teko statyti naują popieriaus kombinato pastatą. Iš Estijos ir Latvijos gauta žinių, kad Azijos ar Tolimųjų Rytų srityse dirbančiųjų pabaltiečių laiškai griežtai cenzūruojami. Dėl to Pabaltijy daroma išvada, kad T. Rytuose vykdomos statybos turinčios ir karinės reikšmės. (E)

AZIJA SU PAVERGTAISIAIS

10-joje Azijos tautų Antikomunistinės Lygos konferencijoje priimta vsa eilė pavergtųjų bylai svarbių rezoliucijų bei nutarimų. Jie liudija, kad antikomunistinis judėjimas yra išvystęs veiklą anapus geležinės uždangos Azijoje, Europoje ir Kubos saloje. Nepriklausomo gyvenimo troškimas yra virtęs visuotiniu reiškiniu ir organizacijos, kurių uždavinys remti pavergtas tautas, minėtoje konferencijoje iškėlė reikalą sukviesti pasaulinę konferenciją, kuri apjungtų visų organizacijų veiklą ir imtųsi ryžtingų veiksmų.

Vienoje rezoliucijoje pasiūlyta, kad Azijos tautos būtų minėtos konferencijos organizatorių sukviesta JAV-se 1965 m. pabaigoje ar 1966 m. pradžioje. Pasiūlyta parengti visuotinę Nepriklausomybės ir Laisvės Deklaraciją, programą bendrajai akcijai prieš imperializmą bei kolonializmą. Azijos tautų konferencijoje dar iškeltas noras joms prisidėti prie 1965 m. JAV rengiamos Pavergtųjų Tautų Savaitės.

Kitoje, Turkijos pasiūlytoje rezoliucijoje, pareikštas solidarumas tautoms, jų tarpe ir lietuvių, kovojančioms prieš komunistinę tironiją ar svetimąjį rusų viešpatavimą. Drauge reikalaujama, kad būtų atstatyta visų tautų nepriklausomybė jų etnografinėse sienose. Rezoliucijoje pasisakyta ir už vokiečių, kinų, korėjiečių ir vietnamiečių tautų apjungimą. Reikia paremti antikomunistinę kovą visame pasaulyje — ir Afrikoje, kur Kongo respublikoje kovojama prieš komunistinį suokalbį, ir Kubos saloje, ir kitur. Azijos tautos Turkijos pasiūlytoje rezoliucijoje pasiūlė sudaryti bendrą — tautų, sovietinių ir kinų komunistų pavergtų — frontą. Ideologinėje ir politinėje srityje jis turėtų bendradarbiauti su kitomis panašių tikslų organizacijomis bei pajėgomis.

Siūloma sumobilizuoti antikomunistines pajėgas laisvuose pasaulio kraštuose prieš jų bendrąjį priešą — rusiškąjį imperializmą ir komunizmą. Ta pačia proga siūloma paremti tautinius išsilaisvinimo judėjimus, kurių tikslas būtų, išvengiant atominio karo, nuversti komunistų tironiją.

ABN (Antibolševikinis Tautų Blokas) Azijos Tautų 10-je konferencijoje pasiūlė priimti rezoliuciją, kuria smerkiama 1961 m. Berlyne įvesta "gėdos siena", laisvasis pasaulis skatinamas daugiau tokios sienos nebetoleruoti, o demokratiniai kraštai paraginti rasti praktiškus bei realistinius būdus, kuriais Berlyno siena būtų sunaikinta ir vokiečių tautai būtų atidarytas kelias į laisvę.

Dar vienoje rezoliucijoje priminta penktoji ukrainiečių laisvės judėjimo vado Stefan Banderos nužudymo Miunchene sukaktis ir tai, kad šį nusikalstamą veiksmą įvykdė Sovietų S-gos vyriausybės vardu veikęs KGB agentas. Pasiūlyta pasmerkti tokio pobūdžio pasikėsinimus ir žudymus, gi laisvasis pasaulis paragintas atkreipti dėmesį į tokius Sovietų Sąjungos vyriausybės ir kitų komunistinių režimų veiksmus, juo labiau, kad jų įkvėpėjų galia bei padėtis dar stiprinama — Banderos žudikas buvo gavęs nurodymus iš dabartinio Sovietų S-gos kompartijos Prezidiumo nario Šelepino. Visos rezoliucijos priimtos vienbalsiai. (E)

ŽINIOS

Egiptiečiai šiais metais numato nukreipti Nilo upės vandenis į Aziją — Sinajaus apylinkių dykumas Arabijos pusiasalyje. Jau šį mėnesį pradės veikti šešiais vamzdžiais pumpuojami vandenys, kurie per Sueso kanalą nutiesti į minėtą apylinkę. Projektuojama dideli planai, pagal kuriuos norima Arabijos dykumas paversti derlinga žeme. Bandymams pavykus šie planai bus toliau vystomi ir visas projektas numatomas baigti iki 1967-jų metų.

★

Brazilijos sostinė Rio de Janeiro šiais metais švenčia 400 metų sukaktį. Per ištisus metus ta proga numatoma įvairios šventės, minėjimai, Iškilmių pradžia jau padaryta naujų metų naktį pirmą kartą iliuminuojant Kristaus didžiulę statulą, stovinčią ant uolos virš viso miesto.

Anglijos ir Sov. Sąjungos vadai numato šiais metais pasikeisti vizitais. Tų vizitų datos dar nenustatytos, bet rusų Kosyginas jau priėmė Wilsono kvietimą aplankyti Angliją.

★

Amerikoje sudegė dar nepradėjusi veikti moderniškiausia žemės raketų, paleistų erdvėje, sekimo stotis. Ji buvo įrengta Floridoje. Gaisro nuostoliai siekia 30 milijonų dolerių.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 45589, G.P.O., Sydney. N.S.W.